

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

Yrittäjyys

2015

Anni Kostainen

NUORI YRITTÄJYYS – OHJELMA TYÖELÄMÄTAITOJEN TUOTTAJANA

– NY Start Up korkea-asteelle

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalous | Yrittäjyys

syksy 2015 | 57

Kari Juhala

Anni Kostainen

NUORI YRITTÄJYYS –OHJELMA TYÖELÄMÄTAITOJEN TUOTTAJANA

Opinnäytetyön tavoite on selvittää korkea-asteelle järjestettävän NY Start Up –ohjelman hyötyjä työelämässä ja työhaussa. Opinnäytetyön toimeksiantaja Nuori Yrittäjyys ry järjestää nuorille valtakunnallisesti yrittäjyyttä tukevia ohjelmia, joihin NY Start Up lukeutuu. Ohjelmassa opiskelijat pyörittävät harjoitusyritystä lukuvuoden ajan.

Tutkimuskysymykseen pyritään saamaan vastaus kyselytutkimuksen avulla, johon ohjelmaan osallistuneet opiskelijat vastaavat. Kirjallisina lähteinä työssä on käytetty yrittäjyyttä ja työelämätaitoja käsittelevää kirjallisuutta sekä tutkimustuloksia. Toimeksiantajan tuottaman kirjallisuuden kautta tuodaan esille ohjelman tavoitteita ja rakennetta. Nykypäivän työelämää ja sen asettamia vaatimuksia, valmiuksia ja osaamista käsitellään työelämän, työntekijän ja korkeakoulutuksen näkökulmista.

Tuloksista selviää, että ohjelmaan osallistuneet nuoret ovat oppineet työelämätaidoista eniten innovaatiotaitoja ja heti sen jälkeen lähes yhtä paljon yrittäjätaitoiksi mielletäviä henkilökohtaisia taitoja. Kolmantena tulevat liiketoimintataidoiksi luettavat taidot, joita oli opittu jonkin verran vähemmän. Työhaussa suurin osa opiskelijoista eivät nähneet harjoitusyrittäjyystaustalla olleen hyötyä työnsaamisessa. Kokonaisuudessaan opiskelijat kokivat ohjelman opettaneen työelämätaitoja hyvin.

NY Start Up -ohjelma tuottaa nykypäivän työelämässä vaadittavia tietoja ja taitoja. Ohjelman tuottamat taidot ovat hyödyksi työelämässä. Ohjelmaan osallistuminen on kannattavaa, kun ottaa huomioon, millaisia valmiuksia työntekijältä nykypäivän työelämässä vaaditaan.

ASIASANAT:

Ammattitaito, kompetenssi, kvalifikaatio (YSA)

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Bachelor of Business Administration | Entrepreneurship

2015 | 57

Kari Juhala

Anni Kostainen

JUNIOR ACHIEVEMENT PROGRAM AS A DEVELOPER OF WORKING LIFE SKILLS

The purpose of this Bachelor's thesis is to research the advantages that JA Start Up Program provides for university and college students in working life and job search. The principal of the thesis is JA (Junior Achievement) Finland which organizes entrepreneurship and consumer education for students on a national level. JA Start Up Program is one of the programs provided by JA Finland. In the program students run a company throughout an academic year.

Answer to the research question is found through a questionnaire targeted to the students who have participated in JA Start Up Program. As a theoretical framework in the thesis is used literature regarding entrepreneurship and working life skills as well as related researches. The aim and structure of the program is introduced through material provided by the principal. Today's working life and qualifications, competences and knowledge set up by it are examined from the the working life, employee and higher education's perspectives.

Research shows that the the students have improved in innovation skills the most out of all working life skills. The second most they have learned personal skills business only with a little lower grade. The third most the students had learned business related skills. In job search the participants had mostly not found use of their JA-program background. In total, the students had learned working life skills well.

JA Start Up Program teaches skills and knowledge that today's working life requires from employees. The skills that students acquire during the program are of use in working life. On the basis of the research and related literature, participation in the program is wise when considering the positive effects on one's working life skills.

KEYWORDS:

Professional knowledge, competence, qualification (YSA)

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET	6
1 JOHDANTO	7
2 NUORI YRITTÄJYYS RY	9
2.1 NY:n toiminta	9
2.2 NY Start Up -ohjelma korkea-asteen opiskelijoille	11
2.3 NY Start Up -ohjelma Turussa	16
3 TYÖELÄMÄ VAATII UUDENLAISTA OSAAMISTA	17
3.1 Opiskelijoiden ja korkeakoulun näkökulma työelämätaitoihin	17
3.2 Työelämän asettamat vaatimukset	18
3.3 Työntekijän valmiudet työelämässä	22
4 TUTKIMUS	26
4.1 Tutkimuksen tausta	26
4.2 Tutkimuksen esittely	27
4.3 Tutkimuksen toteutus ja käytetyt menetelmät	27
4.4 Tuloksien analysointi ja luotettavuus	29
4.4.1 Taustatiedot	30
4.4.2 Yleisiä tietoja yritystoiminnan jatkumisesta ja väittämiä ohjelman opeista	32
4.4.3 Työllistyminen ohjelman suorittamisen jälkeen	35
4.4.4 Työelämätaidot	37
4.4.5 Muut ohjelmassa opitut taidot	41
5 YHTEENVETO	43
LÄHTEET	47

LIITTEET

Liite 1. Saatekirje

Liite 2. Kyselylomake

Liite 3. Toimiala, jolla yritystoiminta jatkui NY-vuoden jälkeen

KUVAT

Kuva 1. Nuori Yrittäjyys ry:n logo. (NY 2015).	9
Kuva 2. NY Start Up -finaali 2014. (NY 2014).	15
Kuva 3. Tulevaisuuden työelämä kysyy T-mallin osajia. (EK 2011).	21
Kuva 4. Työelämäosaamisen keskeiset käsitteet ja niiden väliset suhteet Hanhisen jaotteluun perustuen. (Hanhinen 2010, 97).	23
Kuva 5. Yleiset työelämävalmiudet. (Ruohotie 2005, 39).	24

KUVIOT

Kuvio 1. Opiskelijoiden ikäjakauma.	30
Kuvio 2. Opiskelijan korkeakoulu.	30
Kuvio 3. Lukuvuosi, jolloin opiskelija suoritti ohjelman.	31
Kuvio 4. Vuosikurssi, jolloin opiskelija suoritti ohjelman.	32
Kuvio 5. Toiminnan jatkamisen harkinta.	33
Kuvio 6. Työllistyminen ohjelman suorittamisen jälkeen ulkopuoliselle työnantajalle.	35
Kuvio 7. Harjoitusyrittäjyyden hyödyt työn saamisessa tapauksessa, jossa opiskelija on työllistynyt ulkopuoliselle työnantajalle.	36
Kuvio 8. Työpaikan saaminen ulkopuoliselta työnantajalta NY-toiminnan kautta.	36
Kuvio 9. Perustetut yritykset eri liikeidealla.	37
Kuvio 10. Arvosana ohjelmalle työelämätaitojen kehittäjänä.	42

TAULUKOT

Taulukko 1. Yleisesti väittämiä ohjelmasta.	34
Taulukko 2. Kurssilla opitut taidot ja asiat.	38
Taulukko 3. Opitut liiketoimintataidot.	39
Taulukko 4. Opitut innovaatiotaidot.	39

KÄYTETYT LYHENTEET

Lyhenne

Lyhenteen selitys (Lähdeviite)

NY

Nuori Yrittäjyys ry (Nuori Yrittäjyys ry 2015)

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää ammattikorkeakouluille ja yliopistoille eli korkea-asteelle suunnatun lukuvuoden pituisen NY Start Up -ohjelman Turussa suorittaneiden opiskelijoiden kurssilla opittujen taitojen hyötyjä työelämää varten ja kurssilta saatuja hyötyjä työnhaussa. Tämä opinnäytetyö on tapaututkimus, jossa kerätään aineistoa kyselyn muodossa. Hyötyjä työelämässä ja työnhaussa selvitetään kyselyllä Turun korkeakoulujen opiskelijoille, jotka ovat suorittaneet NY Start Up -ohjelman syksystä 2006 alkaen.

Tämä opinnäytetyö tehdään toimeksiantona Nuori Yrittäjyys ry:lle, joka järjestää valtakunnallisesti eri koulutusasteille ohjelmia yrittäjyyskasvatukseen. Valitsin tämän aiheen, koska suorittuani NY Start Up -ohjelman lukuvuonna 2013–2014 hyvin kokemuksin minua kiinnosti, millaista hyötyä muut kurssille osallistuneet saivat ohjelmasta. Aiheesta on valtakunnallisia tutkimuksia, joissa otoksena on muun muassa NY:n organisoiman NY Vuosi Yrittäjänä -ohjelmaan osallistuneet oppilaat ja opiskelijat. Ohjelma on suunnattu 9. luokkalaisille ja toisen asteen opiskelijoille. Tutkimuksessa käy ilmi työelämätaitojen kehitys. NY:n kattojärjestö ja maailmanlaajuisesti toimiva JA Worldwide on julkaissut raportteja toiminnastaan yrittäjyyskasvattajana ja muut JA-YE Europan maakohdittaiset alajärjestöt ovat tutkineet eri koulutusasteille suunnattujen yrittäjyyskasvatuksen ja -ohjelmien vaikutuksia. Lisäksi yleisesti yrittäjyyskasvatuksen hyödyistä ja vaikutuksista on lukuisia sekä maakohtaisia että kansainvälisiä tutkimuksia (Euroopan komissio 2015).

Opinnäytetyön teoriaosassa selvitetään Nuori Yrittäjyys ry:n toimintaa valtakunnallisella tasolla ja esitellään NY Start Up -ohjelman kulku pääpiirteittäin. Osiossa perehdytään lisäksi nykypäivän ja tulevaisuuden työelämän asettamiin vaatimuksiin sekä työntekijöiden työelämävalmiuksiin eli kompetensseihin. Työelämällä, opiskelijoilla ja korkeakouluilla on erilaisia näkemyksiä koulutuksen antamista työelämävalmiuksista. Työssä tuodaan esiin kunkin osapuolen kanta. Empiirinen osa koostuu kyselystä opiskelijoille sekä tulosten analyysistä.

Tutkimuksen tuloksia hyödynnetään NY Start Up -ohjelman kehittämisessä. Haastatteluissa otokseksi valittiin Turun ohjelmaan osallistuneet opiskelijat, sillä Turun toimintamallia halutaan kehittää ja sen jälkeen käynnistää uuden ja kehitetyn mallin mukaisia ohjelmia muilla paikkakunnilla. NY Start Up -ohjelman kehittämisen taustalla on Nuori Yrittäjyys ry:n pyrkimys vähentää työttömien korkeakoulutettujen määrää ja avustaa nuoria itsensä työllistämässä (Jalonen 2015).

2 NUORI YRITTÄJYYS RY

2.1 NY:n toiminta

Nuori Yrittäjyys ry (NY) on organisaatio, joka järjestää Suomessa yrittäjyyttä tukevia ohjelmia 7-25-vuotiaille nuorille. Näistä yksi on NY Start Up -ohjelma korkea-asteelle. Ohjelmissa nuoret pääsevät kokeilemaan yrittäjyyttä käytännössä. NY-ohjelmien taustalla on tarkoitus edistää nuorten yrittäjämäistä asennetta, työelämässä vaadittavia taitoja ja taloudenhallintaa (Nuori Yrittäjyys ry 2015a). NY-ohjelmat perustuvat ”learning by doing” eli tekemällä oppii -periaatteelle (NY 2015b). NY-ohjelmat järjestetään lukuvuoden aikana osana koulujen opetusta. Osana NY:n visiota on nuoren rohkea asenne tulevaisuuteen ja mahdollisuuksia näkevä nuori. Ohjelmiin osallistuvat lapset ja nuoret oppivat taitoja tehdä itselleen omia työpaikkoja. (NY 2014.) Suomen NY on alajärjestö Euroopan tasolla toimivalle JA-YE Europelle, jonka kattojärjestö on JA Worldwide.

Kuva 1. Nuori Yrittäjyys ry:n logo. (NY 2015).

NY-ohjelmat opettavat nuorille ennen kaikkea yrittäjämäistä asennetta, josta on hyötyä tulevaisuuden työllistymisessä sekä ohjelmien opeilla on vaikutusta uusien työpaikkojen syntymisessä ja yrittäjyyden vahvistumisessa (Forssen 2015). Muuttuva työelämä vaatii nuorilta käytännöllisiä työelämävalmiuksia, joita nuoret omaksuvat harjoitusyrittäjätoiminnan kautta (Jalonen 2015).

Opetusministeriö on laatinut yhteistyössä useiden yrittäjyystoimijoiden, kuten Nuori Yrittäjyys ry:n kanssa julkaisun ”Yrittäjyyskasvatuksen suuntaviivat”. Julkaisuun perustuen korkeakoulujen tehtäväksi on annettu edistää oppilaitoksissa muun muassa yrittäjämäisen asenteen kasvua ja koulutuksessa

hankitun osaamisen sekä innovaatioihin perustuvan yritystoiminnan tukemista. Yrittäjyyskasvatuksella pyritään muun muassa vuorovaikutustaitojen parantamiseen sekä muutokseen kohtaamisen ja itsensä johtamisen taidon kehittämiseen. Näiden lisäksi innovaatiokyvyn kehittäminen on olennainen osa yrittäjyyskasvatuksen polkua. (Opetusministeriö 2009.) Tavoitteet henkilökohtaisten taitojen ja innovaatiotaitojen kehittymisestä ovat näin ollen osana NY Start Up -ohjelman tavoitteita. Yrittäjäkasvatuksen suuntalinjat tähtäävät siihen, että oppijan toimiminen tulevaisuuden työmarkkinoilla helpottuu. NY:n toiminta tukee Opetusministeriön asettamaa tavoitetta lisätä yrittäjyyttä houkuttelevana uravaihtoehtona ja yrittäjämäistä asennetta. Yrittäjyyskasvatusta käsittelevässä julkaisussa asetettiin tulevaisuudelle tavoite nimeltä ”Tahtotila 2015”, jossa on eritelty, mihin yrittäjyyskasvatuksen toivotaan etenevän vuoteen 2015 mennessä. NY-ohjelmien sisällyttäminen osaksi yhä useampien koulujen opetusta edistää tavoitetta ottaa yrittäjyyskasvatus vahvemmin osaksi koulujen ja oppilaitosten omia opetussuunnitelmia. Korkeakouluissa, joissa NY-ohjelmat ovat osana opetustarjontaa, edistetään osiltaan tavoitetta yrittäjyyden sisällyttämisestä kokonaisstrategioihin. Korkeasteelle suunnattu NY-ohjelma kannustaa yrittäjyyteen ja yrittäjäuran kannalta tärkeät valmiudet kehittyvät. (Opetusministeriö 2009.) NY-ohjelmat edustavat yrittäjämäisiä oppimisympäristöjä parhaimmillaan.

NY Vuosi yrittäjänä -ohjelma

NY Vuosi yrittäjänä -ohjelma on peruskoulun 9. luokkalaisille ja toisen asteen opiskelijoille järjestettävä lukuvuoden pituinen yrittäjyyskasvatuksen kurssi, joka suoritetaan osana muuta opetusta. Lukuvuoden aikana perustetaan oikealla rahalla toimiva miniyritys. (NY 2015c.) NY Vuosi yrittäjänä -ohjelmasta tehtiin vuonna 2014 NY-vaikuttavuuskysely ohjelmaan osallistuneille nuorille. Tutkimukseen osallistui vuosina 2000–2013 332 ohjelmaan osallistunutta tämän päivän nuorta aikuista. Vertailuryhmänä kyselyssä toimi 93 nuorta, jotka eivät olleet osallistuneet ohjelmaan. Tutkimuksessa selvitettiin ohjelman oppeja eli yrittäjyysasennetta, työelämätaitoja ja taloudenhallintaa sekä tutkittiin, missä

asemassa nämä tekijät ovat heidän elämässään nyt. Tutkimuksessa selvitettiin myös koulujen yrittäjyyskasvatuksen ja NY Vuosi yrittäjänä -ohjelman kehittämistarpeita. (NY 2014.)

Vaikuttavuuskyselyssä selviää laajasti NY Vuosi yrittäjänä -ohjelman kautta tulleiden kokemusten hyödyt. Tutkimustuloksien mukaan tärkeimpiä yrittäjämäisiä työelämätaitoja ovat tekevä asenne, kyky ottaa ja kantaa vastuuta sekä sosiaaliset taidot. Kyselyyn vastanneet nuoret olivat lähes yksimielisiä siitä, että ohjelma opetti tiimityötä ja vastuunkantoa sekä asioiden loppuun viemistä. Yli puolet koki ohjelman madaltaneen kynnystä ryhtyä yrittäjäksi. Yksi kymmenestä 18–30-vuotiaasta kyselyyn vastanneesta oli jo perustanut yrityksen ohjelman jälkeen. Joka tapauksessa noin 90 % vastanneista koki, että vuosi opetti omaaloitteisuutta, josta oli ollut hyötyä jatko-opinnoissa ja työelämässä sekä sama prosenttimäärä oli kokonaisuudessaan tyytyväinen NY Vuosi yrittäjänä -ohjelmaan yrittäjyysopetuksen mallina. Korkea-asteelle järjestettävän NY Start Up -ohjelman hyötyjä selvitetään tämän opinnäytetyön empiirisessä osassa kyselytulosten avulla.

2.2 NY Start Up -ohjelma korkea-asteen opiskelijoille

Nuori Yrittäjyys ry:n toiminnan tavoite korkea-asteen opiskelijoille suunnatussa ohjelmassa on parantaa heidän yrittäjätaitojaan ja edistää valmistuneiden työllistymistä (Jalonen 2015). Kurssilla opiskelijat pyörittävät NY-yritystä oikealla rahalla lukuvuoden ajan. He oppivat toimimaan yrittäjinä ja kehittämään työelämätaitojaan käytännön tekemisellä (NY 2015d). Ohjelmaa järjestetään tällä hetkellä seuraavissa korkeakouluissa: Turun yliopisto, Turun AMK, Humanistinen ammattikorkeakoulu Humak Turku ja Jyväskylä, Centria AMK Ylivieska, Lahden AMK ja Metropolia AMK Helsinki. Ohjelmaa on viety Suomessa yhä useampaan korkeakouluun ja uusia ohjelmia käynnistyy kuluvan lukuvuoden 2015-2016 aikana.

Lukuvuoden 2015-2016 syksyllä ohjelma käynnistyi kymmenessä korkeakoulussa. Turun lisäksi Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa käynnistyvät vuoden 2016 alussa ohjelmat, jotka kestävät poikkeuksellisesti kevätlukukauden.

Ohjelmaan voivat osallistua ne opiskelijat, joilla NY Start Up on kurssivalikoimassa (NY 2015e). Kurssilla tiimit ovat tähän asti muodostuneet saman korkeakoulun saman alan opiskelijoista lukuun ottamatta Turun ohjelmaa. Turun toimintamallissa eri korkeakoulujen opiskelijat muodostavat yhteisyrityksiä, jolloin samassa tiimissä on eri alojen opiskelijoita. NY Start Up -ohjelmaa ja sitä edeltäneeseen NY Oma Yritys -ohjelmaan on osallistunut alusta alkaen 552 nuorta. Nuoret ovat muodostaneet yhteensä 205 tiimiä.

NY Start Up -ohjelma rakentuu eri vaiheista, joista jokainen opettaa opiskelijalle työelämätaitoja ja auttaa opiskelijaa kehittymään työelämän asettamissa vaatimuksia ja valmiuksissa. Ohjelmassa kehittyvät työelämätaidot on jaettu kolmeen osaan:

- Henkilökohtaiset taidot ovat yleisiä työelämätaitoja kuten vuorovaikutus, neuvottelu sekä ryhmätyötaidot. Näitä opitaan omaa ideaa kehitettäessä, neuvoteltaessa sidosryhmien kanssa sekä asiakaskohtaamisissa.
- Liiketoimintataidot liittyvät yritystoiminnan aloittamisessa ja käynnistämässä opittaviin taitoihin kuten markkinointiin (henkilökohtainen, digitaalinen), laskentatoimen perusteisiin (kustannuslaskenta ja taloushallinto) sekä ryhmän motivointiin ja vahvuuksien löytämiseen (johtaminen, organisaatio).
- Innovaatiotaitojen kehittäminen on prosessi oman idean löytämisestä ja toimintaympäristön arvioinnista idean tuotteistamiseen ja pilotointiin oikeiden asiakkaiden kanssa. (NY 2015d.)

Ohjelma on jaettu neljään eri vaiheeseen, joista jokainen kehittää osaltaan yllä mainittuja työelämätaitoja. Ohjelman sisällön voi katsoa noudattavan Yrittäjyyskasvatuksen suuntalinjojen mukaista määritelmää yrittäjyydestä. Yrittäjyys on Opetusministeriön (2009) määritelmän mukaan idean muuttamista toiminnaksi, mikä kuvaa hyvin erityisesti NY Start Up -ohjelman toista vaihetta, jossa tiimin

ideaa työstetään kohti toimintaa. Kyvyn omaava henkilö osaa tarttua mahdollisuuksiin ja yrittäjähenkisyyden ominaisuudet tukevat jokapäiväistä elämää. Ohjelman vaiheet ovat seuraavat:

1. Innovaatio ja suunnittelu
2. Yritystoiminnan rakentaminen
3. Oman idean pilotointi ja testaus
4. Tulevaisuuden arviointi ja jatkokehitys (NY 2015d.)

Ensimmäinen ohjelman vaihe, innovaatio ja suunnittelu, sijoittuu alkusyksyyn, jolloin opiskelijat alkavat suunnitella tiimeissä yritysideaa. Ideoinnissa käytetään kurssin ohjaajien johdolla erilaisia työkaluja, jotka auttavat tiimin jäseniä kehittämään ja punnitsemaan erilaisia yritysideoita. Koko opiskelijaryhmän panosta hyödynnetään tiimien ideoiden jalostamisessa ja parannusehdotuksissa. Innovaatiotaidot kehittyvät, kun opiskelija joutuu haastamaan itsensä yritysideoiden kehittämisessä. Henkilökohtaisista taidoista vuorovaikutus koko ryhmän välillä on aktiivista erityisesti ensimmäisessä vaiheessa, sillä ideat kehittyvän parhaiten, kun tiimin ulkopuolisia henkilöitä on vaikuttamassa tiimin sisäisiin mielipiteisiin. Tällainen käytäntö saa tiimin jäsenet ajattelemaan laatikon ulkopuolelta. Ryhmytötaidot ovat myös koetuksella heti alusta alkaen. Yritysidea muodostuu syksyn aikana tiimille mieleisimmästä aiheesta. Alussa tiimi voi pyörittää useakin ideaa. Ohjelma antaa opiskelijoille mahdollisuuden testata ideoita riskittävästi, joten tiimin ideaa on lupa muuttaa, jos yrityksen toiminta sen hetkiselä idealla ei luonnistu tai tiimi kehittää itselleen sopivamman idean. Opiskelijan on myös mahdollista vaihtaa tiimiä, jos tiimin sisäiset suhteet takkuilevat tai toisen tiimin idea sopii paremmin itselle. Nämä mahdollisuudet tarkoittavat opiskelijalle parempaa oppimista, kun ohjelman suorittaminen on mukavampaa. Liiketoimintamallin suunnittelu on osa ensimmäistä vaihetta. Yritys mieltii sen hetkiselä ideoille, mitä yritys tekee, miten yritys saa asiakkaita ja miten tuote tai palvelu toimitetaan asiakkaalle (NY 2015f). Kurssilla käytetään liiketoimintamallin suunnittelun tukena Lean Canvas -työkalua, joka sisältää yhdeksän osiota, joiden pohtiminen auttaa tiimiä selkeyttämään oman yrityksensä toiminnot. Työkalu on

yksinkertainen, mutta siinä tulee esille oleelliset asiat, joiden pohtimisesta on hyötyä uutta liiketoimintaa aloittaessa.

Toisessa vaiheessa tiimi validoi liikeideat eli jättää parhaan ideansa kehitettäväksi ja karsii pois huonommat ideat. Validoinnissa tulee miettiä muun muassa, onko olemassa tarpeeksi maksavia asiakkaita, ovatko asiakkaat valmiita maksamaan tuotteesta, mikä tuotteessa on ainutlaatuista ja mikä tuo asiakkaalle lisäarvoa sekä onko tiimillä taitoa ja mahdollisuus tuottaa tuote asiakkaalle (Liljeroos 2013). NY-yritys perustetaan, kun tiimi tietää, mitä yritysidea se lähtee työstämään. Liiketoimintataidot kehittyvät toisessa vaiheessa, kun tiimi joutuu pohtimaan, miten liikeidea muutetaan rahaksi. Tässä vaiheessa yritys suunnittelee toiminnalleen suuntalinjat. Yrityksen on myös hyödyllistä etsiä itselleen yhteistyökumppaneita, jolloin molemmat kumppanit saavat hyötyä toisistaan.

Tiimi ryhtyy pilotoimaan eli testaamaan liikeideaansa, kun se on saatu vaiheeseen, jossa tiimi tietää kohderyhmänsä ja vaatimukset idean muuttamiseksi toiminnaksi. Pilotointi tapahtuu oikeilla asiakkailla ja sidosryhmillä. Pilotointi tehdään sille kohderyhmälle, jolle tulevaisuudessakin omaa ideaa aletaan tarjota. Tässä vaiheessa tuotteen ei tarvitse eikä kannata olla vielä valmis. Tiimi saa parasta tietoa idean kehitystä varten asiakkailta ja muilta sidosryhmiltä eli niiltä, jotka tuotetta tulevaisuudessa käyttävät ja ovat tekemisissä tuotteen kanssa. Tiimi voi kehittää tuotteestaan demoversion tai prototyypin, joka on malli tai koeversio tulevasta tuotteesta. Demon tai prototyypin avulla yritys pilotoi omaa ideaansa ja kehittää yrityksen ja erehdyksen kautta tuotettaan (NY 2015g). Pilotoinnalla idean tiimi saa arvokasta tietoa tuotteen kehittämiseksi ja tietoa tuotteen kysynnästä sekä tiimin innovaatiotaidot kehittyvät.

Tulevaisuuden arviointi ja jatkokehitys ovat ohjelman viimeinen vaihe (NY 2015d). Ohjelman lähestyessä loppua yrityksellä voi olla jo myyntiä ja tuote voi olla tai on jo julkaisukelpoinen. Viimeisessä vaiheessa yritys kehittää toimintaansa, suunnittelee mahdollisia yhteistöitä eri yritysten ja toimijoiden kanssa sekä pohtii yritystoiminnan jatkoa. Liiketoimintasuunnitelman tekeminen tulee kyseeseen, jos yritys jatkaa toimintaansa. Liiketoimintasuunnitelman teko haastaa tiimin jäsenet pohtimaan yrityksen toimintaa liiketoimintamallia syvemmin

(NY 2015h). Keväällä tiimit osallistuvat erilaisiin tapahtumiin, joissa tiimin jäsenet pääsevät harjoittamaan esiintymis- ja vuorovaikutustaitojaan muun muassa messuständillä ja lyhyen yritysesittelyn eli pitchauksen merkeissä. Henkilökohtaisten taitojen kehityksen huomaa esiintymisistä kertyneenä itsevarmuutena ja vuorovaikutustilanteista talteen jääneinä kontakteina.

Kurssi päättyy keväällä valtakunnalliseen NY Start Up -finaaliin (Kuva 2), johon keväällä järjestetyistä karsinnoista selvinneet tiimit pääsevät kilpailemaan. Kevään finaali ja siihen valmistautuminen on ainutlaatuinen oppimiskokemus opiskelijoille, sillä vuoden aikana opitut työelämätaidot pääsevät testiin, kun tiimin yritysidea puntaroidaan yleisön ja tuomariston edessä. Henkilökohtaiset taidot ja liiketoimintataidot pääsevät käyttöön pitchauksessa, messuständillä ja tuomariston haastattelussa sekä näihin tapahtumiin valmistautuessa. Yritysidea tulee myydä lyhyessä ajassa tuomaristolle pitchauksen muodossa sekä sen jälkeen messuständeillä vieraileville kävijöille. Viimeisenä tiimin tulee miettiä, miten parhaimmalla tavalla saa vakuutettua tuomariston yritysideoita potentiaalisuudesta.

Kuva 2. NY Start Up -finaali 2014. (NY 2014).

Finaalista kaikille osallistujille jää talteen ennen kaikkea arvokas kokemus ja sen lisäksi muutama tiimi palkitaan vuoden parhaina korkea-asteen NY-yrityksinä sekä finaalisuorituksen perusteella.

2.3 NY Start Up -ohjelma Turussa

Turun korkeakoulujen opiskelijoille on järjestetty NY Start Up -ohjelmaa lukuvuodesta 2006–2007 lähtien. Lukuvuoteen 2012-2013 asti ohjelma toimi nimellä NY Oma Yritys. NY Start Up -ohjelma on toiminut nykymuotoisena syksystä 2008 alkaen, jolloin ensimmäisen kerran eri alojen opiskelijoita osallistui kurssille. Kevääseen 2008 asti kurssin tiimit koostuivat Humakin, Diakin, Novian ja Turun ammattikorkeakoulun kulttuurialojen opiskelijoista. Syksynä 2008 toiminta laajeni, kun kurssille osallistui kulttuurialojen opiskelijoiden lisäksi Turun yliopiston ja Turun kauppakorkeakoulun opiskelijoita. (NY- Oma Yritys 2011–2012 2015.) Myös Turun ammattikorkeakoulun muiden alojen opiskelijoita on osallistunut kurssille syksyn 2008 jälkeen. Nykyään kurssille osallistuu opiskelijoita Turun yliopistosta, Turun ammattikorkeakoulusta ja Humakista.

Turun kaltaista monialaista ja poikkitieteellistä toimintamallia halutaan tulevaisuudessa soveltaa myös muihin Suomen korkeakouluihin, sillä se on havaittu muun muassa kurssin opettavaisuuden ja ideoiden syntymisen kannalta toimivaksi. Eri alojen opiskelijoita sekoittamalla saadaan yhdistettyä tiimi, jossa on monipuolista osaamista. NY Start Up -ohjelman kehittämistyöhön on ryhtynyt suomalaisia korkeakouluja. Tulevaisuuden Turun toimintamalli tullaan ottamaan käyttöön valtakunnallisesti, kun siitä on tehty toimiva kokonaisuus. (Jalonen 2015.)

3 TYÖELÄMÄ VAATII UUDENLAISTA OSAAMISTA

NY Start Up -ohjelma valmentaa opiskelijoita kohtaamaan muuttuvan työelämän asettamia vaatimuksia. Ohjelman eri vaiheissa kehittyvät henkilökohtaiset taidot, liiketoimintataidot ja innovaatiotaidot ovat erittäin kaivattuja taitoja nykypäivän ja tulevaisuuden työelämässä. Työelämä kaipaa työntekijöiltä yrittäjämäistä asennetta ja toimintaa. Korkeakouluilla ja opiskelijoilla on myös näkemyksensä koulutuksen kautta opittaviin taitoihin. Tässä luvussa työelämän asettamia vaatimuksia käsitellään eri selvitysten pohjalta ja työelämäosaamisen osia-alueita, joita NY Start Up -ohjelma kehittää opiskelijassa ja joita työntekijöillä odotetaan olevan. Korkeakoulujen ja opiskelijoiden näkökulmaa tuodaan esiin Opetusministeriön raportin ja muiden asiantuntija-artikkelien pohjalta sekä soveltuvan lain näkökulmasta.

3.1 Opiskelijoiden ja korkeakoulun näkökulma työelämätaitoihin

Korkeakouluilla ja opiskelijoilla on omat kantansa siihen, minkälaisia työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja koulutus antaa. Yliopistolain (24.7.2009/558) 1 luvun 2 § määrittelee yliopiston tehtävät:

”Yliopistojen tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa. Tehtäviään hoitaessaan yliopistojen tulee edistää elinikäistä oppimista, toimia vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa sekä edistää tutkimustulosten ja taiteellisen toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta.”

Laissa mainitut yliopiston tehtävät eivät koulutuksen osalta viittaa suoraan työelämään. Jäljempänä Ammattikorkeakoululaissa sen määritelyihin tehtäviin verrattaessa yliopistojen tehtävät ovat kauempana työelämälähtöisyydestä. Virtasen (2011) mukaan korkeakouluissa opitaan monia asioita, mutta opiskelijat eivät aina koe oppineensa työelämätaitoja, koska taitoihin he kokevat käytännön kytköksen puuttuvan. Yliopisto-opiskelijoiden kanta on, että he kokevat oppivansa tiedonhankinnan ja -analysoinnin taitoja sekä itsenäistä työskentelyä. Tavanomaisesti tällaista osaamista on pidetty yliopistojen tuottamana osaami-

sena. Käytännön kytkös voidaan mieltää esimerkiksi harjoitteluksi ja ryhmätyökentelyksi. Näiden väittämien perusteella voi tehdä päätelmän, että yliopistoon kaivataan opiskelijoiden kannalta enemmän käytännön tekemistä. Näin opittuja taitoja saisi hyötykäyttöön jo varhaisemmassa vaiheessa. (Virtanen 2011.) Kivisen ym. (2002, 33) Opetusministeriölle julkaiseman raportin mukaan suomalaisiin yliopistoihin ei yleensä ole sisältynyt käytännön työelämä oppiminen. Kuitenkin opiskelijat kokevat ”työelämäntuntuman” hyvin tärkeäksi. Tätä ajatusta tukee se, että opiskelijat saavat työkokemusta jo opiskeluaikana tehtyjen työtehtävien kautta. (Kivinen ym. 2002, 33.)

Ammattikorkeakoulu pyrkii käytännönläheisemmän koulutuksen kautta vastaamaan työelämän tarpeisiin. Ammattikorkeakoululaissa (14.11.2014/932) määritellään koulutuksen tehtävät. Ammattikorkeakoululain 1 luvun 4 §:n mukaan:

”Ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua.”

Laissa määritellyistä tehtävistä selviää ammattikorkeakoulutuksen työelämäsuuntautuneisuus ja ammatillisiin asiantuntijatehtäviin tähtääminen. Koulutusohjelmien sisältöjen tulee perustua näihin laissa määriteltyihin tehtäviin. Ammattikorkeakoulut opettavat käytännöntekemistä enemmän kuin yliopistot sekä ne suuntaavat yliopistoja suuremmin työelämään ja tiettyihin tehtäviin. (Virrolainen & Valkonen 2002, 15.) Vanhanen-Nuutinen ym. (2012, 259) mainitsevat, että työelämän tuomat ja edellyttämät muutokset otetaan huomioon uusissa toimintatavoissa ja ratkaisuissa. Tämä voidaan toteuttaa siten, että työelämä ja koulutus toimivat yhteistyössä tai, että kehitetään sekä työelämää että koulutusta (Vanhanen-Nuutinen ym. 2012, 259).

3.2 Työelämän asettamat vaatimukset

Muuttuva työelämä tarvitsee Hanhisen (2010, 17) mukaan työntekijöiltä elinikäistä oppimista ja työyhteisön jäseniltä oletetaan jatkuvaa muutosvalmiutta. Työssä tarvitaan avoimuuden ja ennakkoluulottomuuden lisäksi innostuneisuut-

ta (Vanhanen-Nuutinen ym. 2012, 262). Accenturen vuonna 2014 teettämän suomalaisen taitokartoitustutkimuksen mukaan työelämässä tarvitaan yhä enemmän luovuutta, yhteistyökykyä, yrittäjähenkisyyttä sekä digitaalista osaamista, sillä Suomi kehittyy koko ajan kohti digitaalista tietotaloutta. Suomessa yrityksissä vallitsee tutkimuksen mukaan osaamiskuilu työelämän vaatimuksien ja uuden työvoiman osaamisen välillä. Tutkimukseen osallistui suuri joukko suomalaisia johtajia ja lukiolaisia. Työelämä vaatii uudelta työvoimalta siis uudenlaista osaamista, jotta Suomi pysyy kilpailukykyisenä ja organisaatiot eivät menetä markkinaosiaan toimiville kilpailijoille. (Accenture 2014.) Yrittäjämäisen asenteen omaava opiskelija omaksuu aktiivisesti uutta tietoa, toimii vastuullisesti ja osaa hyödyntää tilanteita idearikkaasti (Ammattipeda 2015). Yrittäjähenkisyys ei tarkoita sitä, että pitäisi ryhtyä yrittäjäksi, vaan asennetta kohdata haasteita ja tehtäviä.

Organisaatiot ovat huomanneet, että uudella työvoimalla ei ole tarpeellisia taitoja, tai on vääränlaista osaamista ja uusi työvoima ei täytä organisaation asettamia kriteerejä. Tulevaisuuden muutoksien myötä työnkuviissa tulee olemaan yhä enemmän ongelmanratkaisutehtäviä ja työtehtäviä tarvitaan suorittamaan henkilöitä, joilla on monia taitoja yhden tai kahden tärkeän taidon sijaan. (Accenture 2014.) Työntekijöiltä halutaan Hanhisen (2010, 41) mukaan osaamista kapea-alaisuuden sijaan monilta aloilta. Nämä työntekijöiden toivotut ominaisuudet lisäävät saumattomuutta ja tehokkuutta työssä. Accenturen tutkimuksessa kävi ilmi, että noin puolet otoksen nuorista kokee, että heidän työelämätaitonsa eivät kehity tarpeeksi lukiokoulutuksessa. Yksi kolmesta johtajasta voisi palkata työntekijöitä, jos osaavaa porukkaa olisi enemmän tarjolla ja toivoo alalle enemmän hakijoita, joilla on asianmukaista osaamista. (Accenture 2014.) Myös Työ- ja elinkeinoministeriön yrittäjyysohjelman raportissa käy ilmi, että kansakunnan kilpailukyvyille ja yritysten menestykselle edellytys on, että koulutusta on muutettava ammattitaitomuutosten mukaisesti (EK 2010).

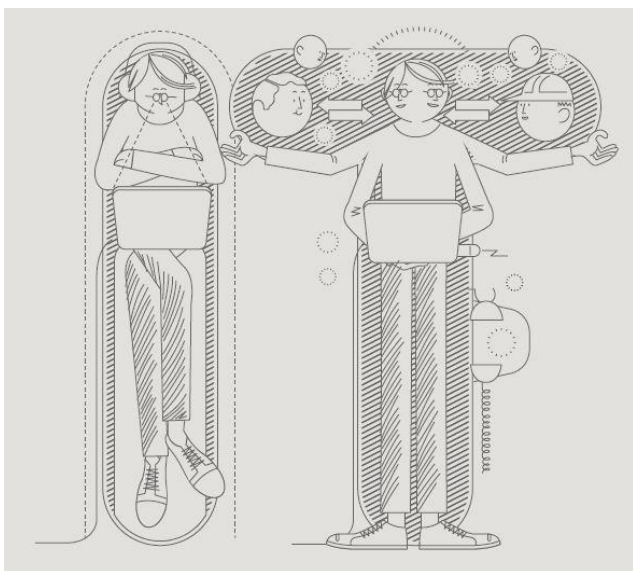
Tutkimuksessa selvitettiin NY-Vaikuttavuuskyselyn tapaan tärkeimpiä työelämätaitoja. Yrittäjätaidoiksi määritetyt yhteistyö- ja ryhmätyöskentelytaidot olivat nuorten ja johtajien mielestä tärkeimpiä työelämätaitoja viiden vuoden sisällä tai

pidemmällä tähtäimellä. Muiksi yrittäjätaidoiksi oli määritetty ongelmanratkaisukyky, luova ja innovatiivinen ajattelu, myynti, markkinointi ja viestintä sekä digitaaliset taidot. Yhtä mieltä johtajat ja nuoret olivat seuraavaksi eniten luovuuden ja innovatiivisuuden tärkeydestä sekä alalla tarvittavasta ammattiosaamisesta. Kuitenkin opiskelijat kokivat ongelmaratkaisutaidon huomattavasti merkittävämmäksi, kuin johtajat. Johtajat taas pitivät heti yhteistyö- ja ryhmätyötaitojen jälkeen tärkeimpinä erilaisia johtamisen taitoja, joita nuoret eivät ensisijaisesti sijoittaneet tärkeiksi. Näin ollen vastauksien perusteella työelämän ja työelämään suuntaavien mielipiteissä on eroavaisuuksia, joiden vuoksi osittain osaamiskuilu on olemassa. Työelämän edustajilta kysyttiin myös nuorten osaamisesta työelämätaidoissa. Parhaiten nuoret hallitsivat johtajien mielestä digitaalisia ja teknisiä taitoja, joiden jälkeen hyvin myös yhteistyö- ja ryhmätyötaitoja. Tutkimuksessa tuli ilmi, että työelämän edustajat eivät kuitenkaan pidä digitalisoinnin kautta tulleita uusia osaamistarpeita tärkeinä, kun taas nuorien tärkeysarviossa nämä taidot sijoittuivat viiden kärkeen. Tämä kertoo digitaalisesta kuilusta työelämän ja työelämään suuntaavien välillä. Työelämässä ei ole herätty digitalisoinnin tuomiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Uusien menetelmien toimeenpano voisi johtaa yritysten ja organisaatioiden kilpailukykyyn paranemiseen ja toiminnan tehostumiseen. (Accenture 2014.)

Accenturen tutkimuksessa tärkeimmiksi koetut taidot, yhteistyö- ja ryhmätyöskentelytaidot, olivat NY-Vaikuttavuuskyselyyn vastanneiden mielestä suurimpia NY Vuosi Yrittäjänä -ohjelman anteja. Nykypäivän työ on yhä enemmän yhteistyössä ja verkostoissa toimimista, joten yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja tarvitaan aikaisempaa enemmän (Hanhinen 2010, 40). Näistä argumenteista voi tehdä suoran päätelmän NY-ohjelman hyödyistä työelämätaidojen kehittäjänä. NY Start Up -ohjelman neljän eri vaiheen kautta kehittyvien taitojen avulla osaamiskuilua saadaan kurottua. Johtajien eli työelämän edustajien tärkeinä pitämät yhteistyö- ja ryhmätyöskentelytaidot sekä johtamisen taidot saavat harjoitusta NY-tiimin hallinnassa. Tutkimuksen määritelmän mukaiset yrittäjätaidot yhteistyö- ja ryhmätyötaitojen lisäksi, tarkemmin lueteltuna ongelmanratkaisukyky, luovuus ja innovatiivisuus, myynti, markkinointi ja viestintä sekä digitaaliset taidot liittyvät läheisesti NY Start Up -ohjelman taitojen kehityskaareen.

EK:n Oivallus-hanke osana osaamis- ja työvoimatarpeiden selvitystyössä

Elinkeinoelämän keskusliitto EK koordinoi kolmen vuoden pituisen Oivallus-hankkeen, jossa ennakoitiin tulevaisuuden osaamis- ja työvoimatarpeita. Hanke alkoi vuonna 2008 ja valmistui 2011. Hankkeessa oli osallisina lukuisia yritys-elämän edustajia, opettajia, tutkijoita ja muita asiantuntijoita, jotka yhteistyössä pohtivat tulevaisuuden työelämää. Tulevaisuutta pyrittiin hahmottamaan myös tutkimalla edelläkävijöitä ja niiden toimintatapoja. Koulutuspoliittiset päättäjät saivat hankkeen tuloksista kartoituksen tulevaisuuden työelämän vaatimuksista. Oivalluksen loppuraportissa käy ilmi hankkeen tuloksien pääpiirteet ja esittää, minkälaista koulutusta tulevaisuuden elinkeinoelämän töihin tarvitaan. Oivalluksen yhtenä osatavoitteena oli selvittää, millaista työ on yrityksissä 2020-luvulla. Työn kuvitellaan muuttuvan ”nuotittomaksi” eli rutiiniomainen työ vähentyy ja tarkasti määriteltyjä työtehtäviä tulee olemaan vähemmän. Tämä ajatus korostaa yhteistyön merkitystä. Tulevaisuuden työelämän ennustetaan perustuvan paljolti tiimeihin ja yhä harvemmat tekevät työtä yksin. Tiimeissä ratkotaan ongelmat ja luodaan uutta. (EK 2011.)

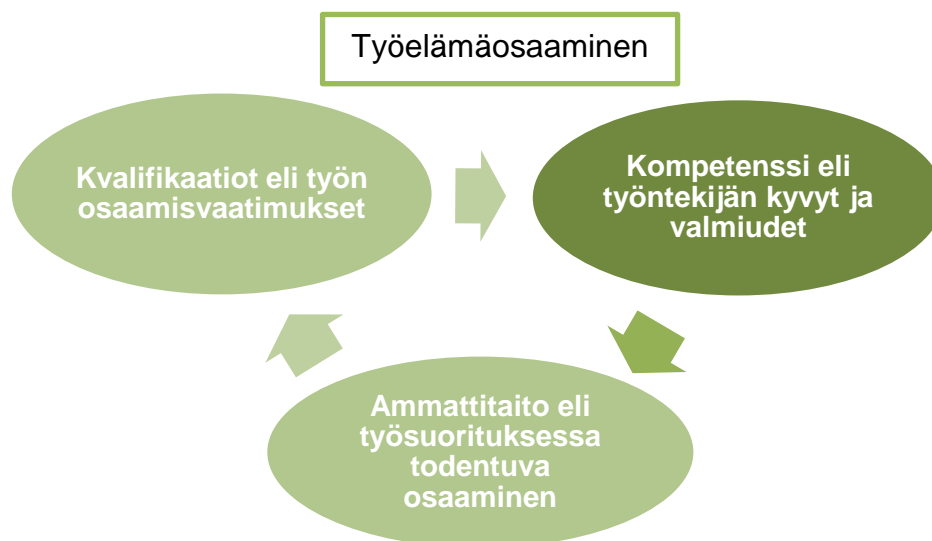
Kuva 3. Tulevaisuuden työelämä kysyy T-mallin osaajia. (EK 2011).

EK:n Oivallus-hankkeessa käytetään työntekijöistä esimerkkinä T- ja I-mallin osaajia. Kuvaan 3 viitaten T-mallin osaaja osaa yhdistää opittuja asioita toisiinsa ja hahmottaa asioita eri näkökulmista. I-mallin osaaja taas ajattelee yhdestä näkökulmasta ja toimii yksin. Koulutuksen toivotaan tulevaisuudessa olevan ilmiölähtöistä eli T-mallin osaajille on tarvetta. (EK 2011.)

3.3 Työntekijän valmiudet työelämässä

Muuttuva työelämä asettaa ja määrittelee työntekijöille tiettyjä osaamisvaatimuksia ja -tarpeita, joita kutsutaan kvalifikaatioiksi (Hanhinen 2010, 121). Kvalifikaatio on myös toisaalta taitojen ja tiedon kautta muodostunut henkilön kyky suoriutua muuttuvista työtehtävistä. Kvalifikaation erottaa toisesta työelämäosaamiseen sisältyvästä käsitteestä, kompetenssista se, että kvalifikaation asettaa työelämä ja kompetenssi on ihmisen kyky vastata työelämän vaatimukseen (Hanhinen 2010, 121). Kolmas työelämäosaamisen käsite, ammattitaito on työntekijöiden tietojen ja taitojen ja työn vaatimusten kohtaamista työprosessissa (Hanhinen 2010, 88). Tässä osiossa keskitytään kuvaamaan juuri henkilön kykyyn vastata työelämän vaatimukseen, toisin sanoen kompetenssin määrittelyyn ja verrataan näiden kykyjen kehittymistä NY Start Up -ohjelmassa.

Hanhinen (2010, 97) määrittelee työelämäosaamisen käsitteillä kvalifikaatio, kompetenssi ja ammattitaito, jotka tulevat ilmi Kuvassa 4. Kuvasta selviää, että käsitteiden sisällöt ovat yhtedessä toisiinsa. Kvalifikaatio kuvaa osaamisvaatimuksia, kompetenssi kykyjä ja valmiuksia sekä ammattitaito työsuorituksessa todentuvaa osaamista. Kompetenssista ei voi siis puhua ilman, että tiedostaa sen suhteen kvalifikaatioiden ja ammattitaidon käsitteeseen.

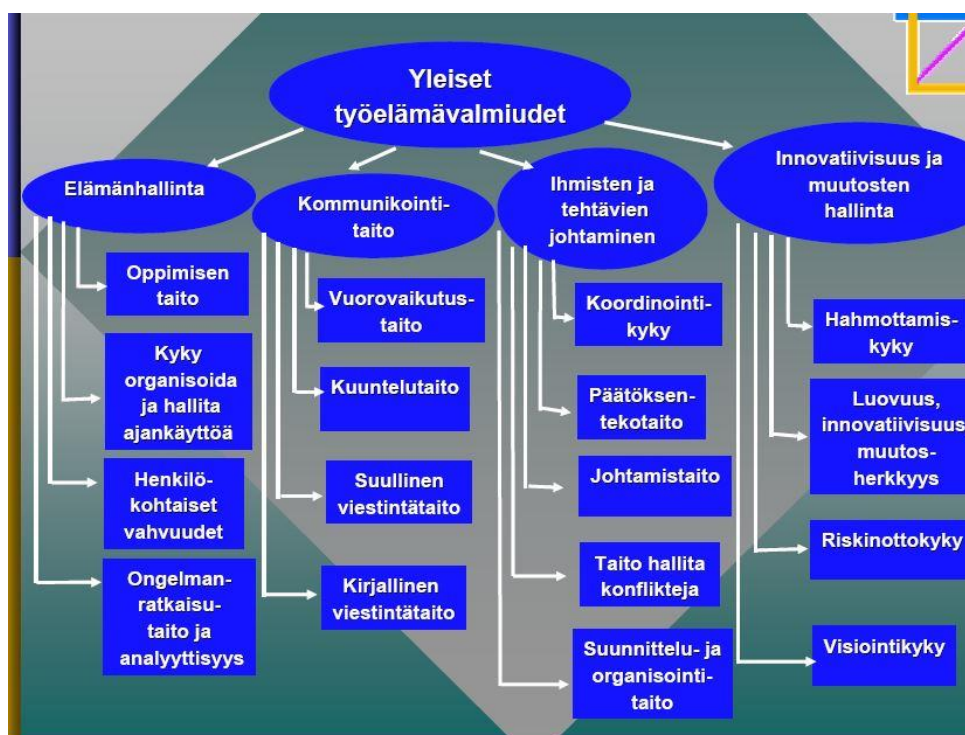

Kuva 4. Työelämäosaamisen keskeiset käsitteet ja niiden väliset suhteet Hanhisen jaotteluun perustuen. (Hanhinen 2010, 97).

Valmiudet edistävät elinikäistä oppimista ja työllistymistä. (Ruohotie 2005, 34–37.) Valmiuksia kutsutaan kompetensseiksi. Kompetenssilla tarkoitetaan yhden määritelmän mukaan yksilön ominaisuuksia eli tietoa, taitoa ja asenteita (Hanhinen 2010, 53). Yleisesti käytetyn kuvauksen mukaan kompetenssi tarkoittaa kykyä suoriutua tietyistä tehtävistä tehokkaasti (Mulder 2011). Kompetenssi kuvaa yksinkertaisuudessaan kykyä suoriutua tietyistä tehtävistä. Pekka Ruohotie (2005, 37) jakaa yleiset työelämävalmiudet Eversin, Rushin ja Berdrowin jäsentelyyn perustuen neljään osaan eli kompetenssialueeseen. Kuvan 5 mukaisesti valmiudet ovat elämänhallinta, kommunikointitaito, ihmisten ja tehtävien johtaminen sekä innovatiivisuus ja muutostenhallinta.

Neljä kompetenssialuetta voidaan jakaa vielä alakategorioihin taitojen ja kykyjen mukaan. Elämänhallinta tai toisin sanoen oman toiminnan hallinta sisältää jatkuvan käytäntöjen kehittämisen ja oppimisen taidon. Tämä kompetenssialue auttaa hallitsemaan epävarmuutta muuttuvassa työelämässä. Elämänhallintaa liittyvät kompetenssit ovat oppimisen taito, kyky organisoida ja hallita ajankäyttöä, henkilökohtaiset vahvuudet sekä ongelmanratkaisutaito ja analyttisyys. (Ruohotie 2005, 37.) Toinen kompetenssialue, kommunikointi pitää sisällään

yhteistyökyvykkyyden taidon niin, että henkilö kykenee keräämään, integroi-
maan ja jakamaan tietoa sen eri muodoissa. Kommunikointitaito sisältää vuoro-
vaikutus- ja kuuntelutaidon sekä suullisen ja kirjallisen viestintätaidon. Kolmas
kompetenssialue, ihmisten ja tehtävien johtaminen koostuu koordinoitavuudesta,
päättöksetekä- ja johtamistaidosta, konfliktienhallinta- sekä suunnittelu- ja or-
ganisointitaidosta. Näiden valmiuksien omaava henkilö saa tehtävät suoritetuksi
suunnittelemalla, organisoimalla, koordinoimalla ja hallitsemalla ihmisiä sekä
resursseja. (Ruohotie 2005, 38.) Neljäs kompetenssialue, innovatiivisuus ja
muutosten hallinta on hahmottamisen ja aloitteellisuuden virittämisen taitoa.
Henkilö osaa johtaa uusien käytäntöjen käyttöönottoa. Kompetenssialue sisäl-
tää hahmottamis-, riskinotto- ja visiointikyvyyn sekä luovuutta, innovatiivisuutta ja
muutosherkkyyttä. (Ruohotie 2005, 38–39.)

Kuva 5. Yleiset työelämävalmiudet. (Ruohotie 2005, 39).

Ruohotie (2005, 39) esittää, että Eversin tutkijaryhmän linjan mukaisesti kaksi ensiksi määriteltyä kompetenssialuetta, elämänhallinta toisin sanoen oman

toiminnan hallinta sekä kommunikointitaito, ovat edellytys kahdelle seuraavaksi määritellyille kompetenssialueelle, ihmisten ja tehtävien johtamiselle sekä innovatiivisuudelle ja muutosten hallinnalle.

Ruohotien yleisten työelämävalmiuksien jäsentelyä voidaan verrata NY Start Up -ohjelman tavoitteita henkilökohtaisten taitojen sekä liiketoiminta- ja innovaatio-taitojen kehittymiseen. Kuvan 5 kompetenssialueet ovat lähellä NY Start Up -ohjelman tavoitteita taitojen kehittämisessä. Jäsentelytavat eroavat hieman toisistaan, mutta molemmat jäsentelyt sisältävät samoja elementtejä. Henkilökohtaisia taitoja voi verrata elämänhallintaan, kommunikointitaitoon sekä ihmisten ja tehtävien johtamiseen. Liiketoimintataidot liittyvät elämänhallinnan kompetenssialueeseen. Innovaatiotaitojen kehittymiseen vaadittavat taidot ja kyvyt ovat suoraan verrattavissa Ruohotien jäsentelyn mukaiseen kompetenssialueeseen innovatiivisuus ja muutostenhallinta.

4 TUTKIMUS

4.1 Tutkimuksen tausta

Tutkimus perustuu omakohtaiseen kokemukseen NY Start Up -ohjelmassa. Osallistuin Nuori Yrittäjyys ry:n organisoimaan lukuvuoden pituiseen ohjelmaan osana yrittäjyyden pääaineen opintojani. Ohjelma oli vapaaehtoinen ja se sisältyi muihin yrittäjyysopintoihin. Turussa järjestettävälle kurssille osallistui korkeakoulujen opiskelijoita Turun yliopistosta, Turun ammattikorkeakoulusta ja Humanistisesta ammattikorkeakoulusta Humakista. Kurssin ohjaajaryhmä, noin neljä jäsentä, muodostui kaikkien edellä mainittujen korkeakoulujen opettajista.

NY:n järjestämien ohjelmien kautta opiskelija oppii tiimityöskentelyä, ongelmanratkaisua, omien ideoiden kokeilua ja vastuunottoa omasta työstään. (NY 2015b.) NY Start Up -ohjelma on rakennettu niin, että jokainen edellä mainittu osaamisalue kehittyy. Käytännön työn kautta oppiminen on ohjelman ydintä ja koin itse harjoitusyrittäjyyskokemuksen erittäin opettavaiseksi kaikkien mainittujen osaamisalueiden kehittymisen kannalta.

Kurssin alussa opiskelijan tavoitteena on muodostaa ympärilleen sopiva tiimi. Omaan tiimiini valikoitui kaksi Humakin kulttuurituotannon opiskelijaa. Turussa järjestettävän kurssin rikkautena pidin siitä, että tuttuja kasvoja sekoitettiin tuntemattomiin ja tiimit muodostuivat eri korkeakoulujen opiskelijoista. Näin ollen myös tiimiin syntyy osaamista eri aloilta. Tiimi muodostuu käytännössä lopulta niin, että opiskelija liittyy tiimiin, jolla on itseään kiinnostavin idea. Tiimin varsinaisen yritysidean muodostuu vähitellen opiskelijoiden ideatasolla olevista yritysideoista. Ohjelman suorittaminen ja kokemus harjoitusyrittäjänä tekivät yrittäjäksi ryhtymisestä helpompaa. Tiimini jatkoi toimintaa NY-vuoden jälkeen noin vuoden verran, mutta opiskelujen ja toiminnan kehittämisen yhteensovittaminen muodostui haasteelliseksi, joten meidän toimintamme ei voinut enää jatkua. Omasta mielestäni ohjelmassa kehittyivät samanvertaisesti henkilökohtaiset taidot ja innovaatiotaidot. Liiketoimintataitojen kehittäminen jäi eniten suoritettavaksi omalla ajalla. Erityisesti yhteistyötaitojen ja esiintymistaidon kehittämises-

sä koin kehittyneeni eniten vuoden aikana. Vuoden aikana osallistuimme tapahtumiin, joissa esittelimme ideaa ulkopuolisille. Näiden tapahtumien ja niitä edeltävän kehitystyön ansiosta itseluottamus ja usko omaan ideaan kasvoi jatkuvasti ja erityisesti onnistumisten myötä. Tällainen ohjelma, jossa opiskelijat laiteaan todella käytännössä haastamaan itsensä, oli oman kokemukseni mukaan hyvin kehittävä.

4.2 Tutkimuksen esittely

Korkea-asteen NY Start Up -ohjelmassa opittuja työelämäaitoja ja hyötyjä työhaussa selvitettiin kyselyllä ohjelmaan syksyn 2006 ja kevään 2015 välillä osallistuneilta Turun korkeakoulujen opiskelijoilta. Kysely toteutettiin heinäkuussa 2015.

Kohderyhmää motivoitiin vastaamaan kyselyyn asettamalla arvonta, jonka voittaja sai 50 euron arvoisen lahjakortin lippu.fi:in. Lahjakortin kustansi Nuori Yrittäjyys ry. Voittaja arvottiin niiden kesken, jotka halusivat jättää yhteystietonsa arvontaa varten.

4.3 Tutkimuksen toteutus ja käytetyt menetelmät

Tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella sähköistä Webropol-kyselyohjelmaa käyttäen. Kyselyssä oli asetus, jotta kukaan vastaajista ei voi vastata kyselyyn kahdesti tai useammin. Internetlinkki kyselyyn saatekirjeineen lähetettiin sähköpostitse 86 Turun ohjelmaan osallistuneen opiskelijan sähköpostiosoitteeseen ja sen lisäksi julkaistiin eri lukuvuosien Turun NY Start Up -ohjelmille tarkoitetuissa Facebook-ryhmissä, joita on yhteensä kolme ryhmää ja opiskelijajäseniä yhteensä 115. Sähköpostiosoitteet poimittiin Nuori Yrittäjyys ry:n ylläpitämästä rekisteristä, johon on kerätty jokaisen tiimin yhden edustajan sähköpostiosoite alkaen lukuvuodesta 2006–2007 lukuvuoteen 2013–2014 saakka. Sähköpostiosoitteella tavoittamisessa huonona puolena oli se, että osa opiskelijoiden sähköpostiosoitteista eivät olleet voimassa, sillä opiskelijat olivat antaneet silloin-

sen oppilaitoksensa sähköpostiosoitteen ja olivat kyselyn hetkellä valmistuneet. Näiden opiskelijoiden osoitteet eivät olleet enää käytössä, joten osa lähetetyistä sähköposteista palautui. Facebook-ryhmät olivat olemassa lukuvuosien 2012–2013, 2013–2014 ja 2014–2015 NY Start Up -kurssilaisille.

Valitut väylät tavoittivat mahdollisimman suuren mahdollisen määrän yrittäjyyskurssille osallistuneista opiskelijoista. NY:n ylläpitämään rekisteriin on kerätty ainoastaan yhden tiimin jäsenen sähköpostiosoite, joten ei ollut mahdollista tavoittaa useampaa tiimin jäsentä. NY ei pidä rekisteriä jokaisen ohjelmaan osallistuneen sähköpostiosoitteesta, joten olemassa olevan rekisterin hyödyntäminen oli ainut vaihtoehto tavoittaa mahdollisimman moni syksystä 2006 kevääseen 2012 ohjelmaan osallistunut opiskelija. Facebook-ryhmissä lukuvuosittainen määrällinen edustus on suuri, sillä lähes jokainen kyseisinä lukuvuosina ohjelmaan osallistunut opiskelija on jäsenenä ryhmässä. Näin ollen tiedon kyselystä sai prosentuaalisesti suurempi määrä Facebook-ryhmien kautta kuin sähköpostin välityksellä.

Kyselyyn vastasi 15 opiskelijaa. Näistä 13 vastaajaa olivat sekä sähköpostiosoitteistalla että Facebook-ryhmässä. Näin ollen perusjoukko saadaan 155 Facebook-ryhmissä olevan opiskelijan ja 86 sähköpostilla tavoitetun opiskelijan yhteismäärästä, joka on 188. Luvusta on vähennetty nämä 13 opiskelijaa, jotka ovat molemmissa joukoissa. Vastausprosentti kyselyssä oli siis 8 %.

Kysely koostui monivalintakysymyksistä sekä avoimista kysymyksistä. Osassa monivalintakysymyksiä (kysymykset 9 ja 14–16) käytettiin vastausvaihtoehtojen esittämisessä Likert-asteikkoa, joka helpottaa vastaamista, kun kysymyksen aiheena ohjelman aikana opitut taidot sekä eri väittämiä ohjelmasta, jolloin saman kysymyksen alle voi sijoittaa useita eri osaamisalueita tai kohtia. 9. kysymyksessä on Likert-asteikolla viisi vastausvaihtoehtoa, jotka ovat täysin eri mieltä, melko eri mieltä, melko samaa mieltä, täysin samaa mieltä ja en osaa sanoa. Kysymyksissä 14–16 vastausvaihtoehdot ovat: en lainkaan, vähän, jonkin verran, paljon ja en osaa sanoa.

4.4 Tuloksien analysointi ja luotettavuus

Tutkimus toteutettiin anonyyminä ja ehdottoman luottamuksellisesti. Kyselyn vastauksista ei pysty tunnistamaan yksittäisiä vastaajia. Vastaajilla oli mahdollisuus osallistua arvontaan lähetettyään kyselyn vastaukset. Vastaajat, jotka halusivat osallistua arvontaan, ohjautuivat uudelle sivulle kyselyn vastausten lähettämisen jälkeen, joten yhteystietonsa jättäneitä ei pysty yhdistämään kyselyn vastaajiin.

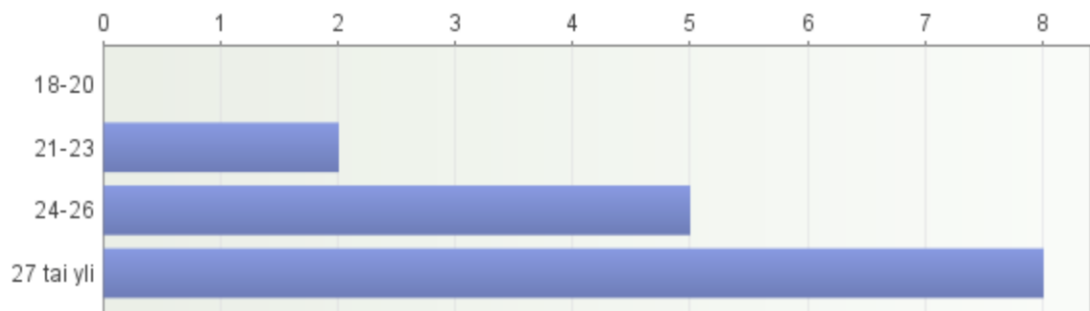
Tuloksien analysoinnissa käytettiin Webropolin raporttityökalua, josta alla olevat kuvat ovat poimittu. Raportoinnissa on mahdollista vertailla toisiinsa yksittäisten kysymysten tuloksia. Näin ollen analysoinnissa käytettiin hyväksi yksityiskohtaisemmasta raportista saatua dataa, kuten vertailua eri lukuvuosien kesken, joka ei ole näkyvillä alla olevissa kuvissa.

Tuloksien luotettavuutta arvioidessa tulee ottaa huomioon, että vastaajat eivät välttämättä ole ymmärtäneet kysymystä oikein tai vastanneet muusta syystä vahingossa sellaiseen kysymykseen, joka ei varsinaisesti koske kyseisiä vastaajia. Tuloksien analyysissä on merkittävää myös se, että vastaajat edustavat vain noin kahdeksaa prosenttia koko perusjoukosta. Kyselyn vastauksia ei voi yleistää koskemaan koko perusjoukkoa tai lukuvuosittaisessa vertailussa annettuja vastauksia koskemaan koko lukuvuoden opiskelijoiden mielipidettä. Joiltakin lukuvuosilta kyselyyn vastasi ainoastaan yksi opiskelija, joten kyseisten lukuvuosien keskiarvot vastauksissa saattavat edustaa vain yhden henkilön mielipidettä. Kyselyn avoimista vastauksista selviää kuitenkin yksittäisten vastaajien mielipiteet ja näitä kommentteja voi pitää luotettavina. Huolimatta vähäisestä vastaajamäärästä kyselyn tuloksista voidaan vetää johtopäätöksiä.

Kyselyä toteutettaessa tapahtui virhe sen suhteen, kuinka monta vastaajaan kyselyyn näytti alun perin vastanneen ja todellisen vastaajamäärän välillä. Virhe huomattiin vasta reilusti myöhemmin kyselyn jo sulkeuduttua. Jos virhe olisi huomattu ajoissa, kyselyn vastaamisaikaa olisi voitu vielä jatkaa ja kerättyä enemmän vastauksia. Rajallisen ajan vuoksi ei kuitenkaan ollut mahdollista toteuttaa uutta kyselyä, jotta olisi saatu suurempi määrä vastauksia.

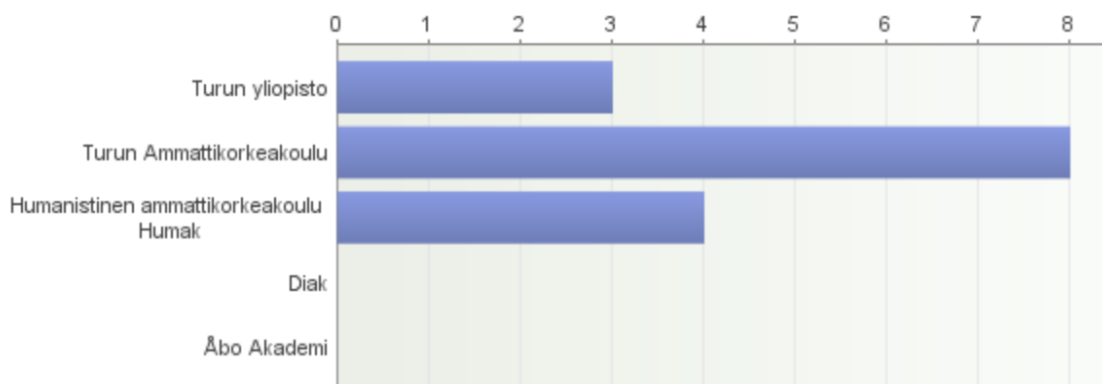
4.4.1 Taustatiedot

Kyselyn ensimmäisellä sivulla vastaajilta kysyttiin taustatietoja, jotka sisälsivät iän, sukupuolen, korkeakoulun, ohjelman suorittamislukuvuoden sekä vuosikurssin, jolloin ohjelma suoritettiin. Taustatietoja käsittelevät kysymykset olivat vastaajille pakollisia, joten kysymyksiin tuli 15 vastausta.

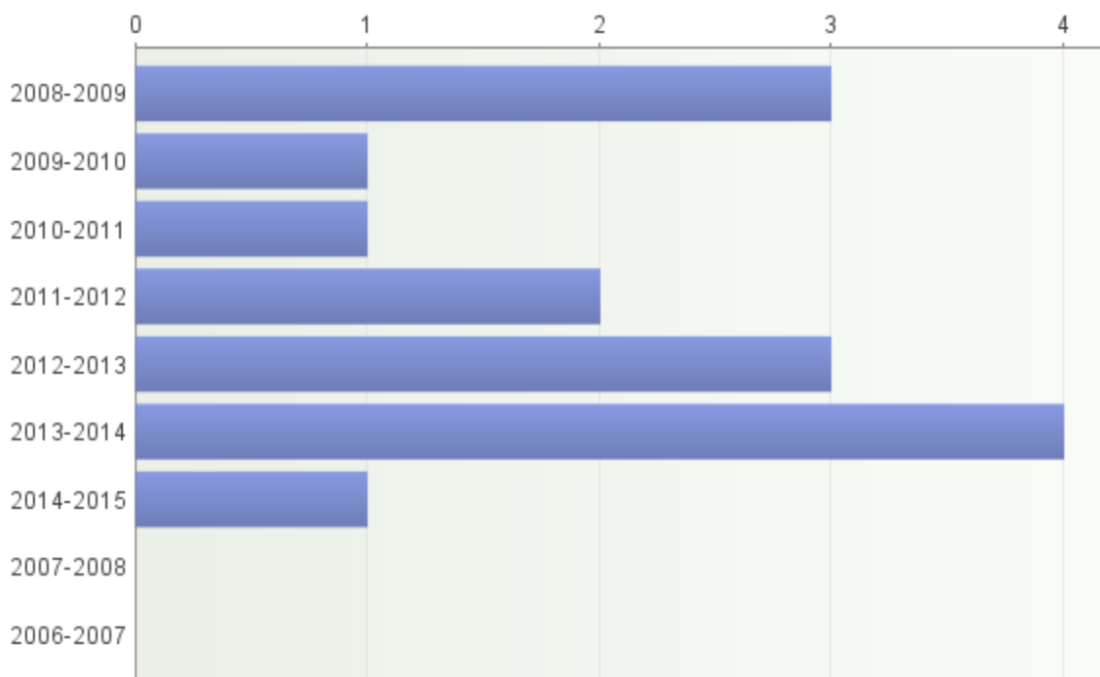
Kuvio 1. Opiskelijoiden ikäjakauma.

Kyselyyn vastanneista suurin osa eli 8 olivat tällä hetkellä 27-vuotiaita tai vanhempia. 21-23-vuotiaita olivat kaksi vastaajista ja 24-26-vuotiaita viisi vastaajaa. Toisessa kysymyksessä kysyttiin vastaajien sukupuolta. Vastaajista 10 eli 67 % olivat naisia ja miehiä viisi eli 33 %. Iän ja sukupuolen vertailussa selvisi, että naiset ja miehet olivat melko tasaisesti edustettuina kussakin ikäryhmässä.

Kuvio 2. Opiskelijan korkeakoulu.

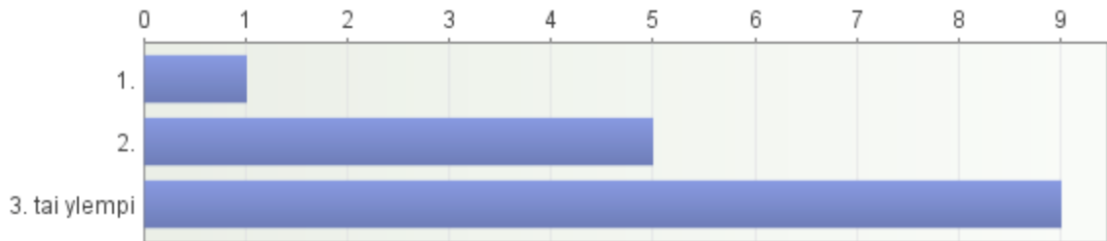
Opiskelijoiden korkeakoulujakaumasta selviää, että prosentuaalisesti suurin osa (53 %) opiskelijoista on tullut ohjelmaan Turun ammattikorkeakoulusta. Yhdes- sä ammattikorkeakouluopiskelijoiden osallistumisprosentti Humak mukaan luki- en on 80 %. Humakin opiskelijoita vastaajista oli 27 %. Turun yliopiston opiskeli- joita oli 20 %.

Kuvio 3. Lukuvuosi, jolloin opiskelija suoritti ohjelman.

Lukumääräisesti suurin määrä opiskelijoista eli neljä henkilöä oli osallistunut ohjelmaan lukuvuotena 2013-2014. Lukuvuodet 2007–2008 ja 2006–2007 lisät- tiin kyselypohjaan vaihtoehtoiksi vasta, kun kysely oli julkaistu ja palautteeksi saatiin tieto puuttuvista lukuvuosista. Yksi kyselyyn vastannut ilmoitti avoimessa vastauksessa osallistuneensa vuonna 2007–2008, mutta tätä tietoa ei saatu yllä olevalle raportille. Lukuvuosien 2008-2009 ja 2012-2013 opiskelijoista kolme henkilöä kultakin lukuvuodelta vastasivat kyselyyn. Lukuvuoden 2013-2014 opiskelijoista kaksi jatkoivat yritystoimintaa NY-vuoden jälkeen (kysymys 6), Lukuvuoden 2008-2009 opiskelijoista myös kaksi olivat jatkaneet toimintaa. Li- säksi yksi lukuvuoden 2014-2015 ohjelman suorittaneista ilmoitti jatkaneensa toimintaa NY-vuoden jälkeen. Vaikka vastaajamäärä on vähäinen, on hyvä, että

lukuvuosittainen edustus on korkea kyselyssä. Tällöin vastauksissa näkyy eri lukuvuosien edustajien näkökulma.

Kuvio 4. Vuosikurssi, jolloin opiskelija suoritti ohjelman.

Viidennessä kysymyksessä selvitettiin, millä vuosikurssilla opiskelija oli ollut, kun ohjelmaan oli osallistuttu. Tämän kysymyksen analyysissä tein jaon ammattikorkeakoulun ja yliopiston välille. Jako selviää yksityiskohtaisemmasta raportista. Suurin osa opiskelijoista, yhteensä yhdeksän henkilöä, oli suorittanut ohjelman 3. tai ylemmällä vuosikurssilla. Heistä ammattikorkeakouluopiskelijoita oli kuusi ja yliopisto-opiskelijoita kolme. Ammattikorkeakouluopiskelijoista viisi olivat käyneet ohjelman 2. opiskeluvuotena ja yksi ensimmäisenä opiskeluvuotena.

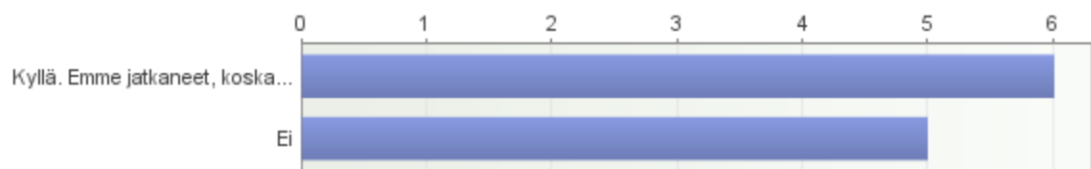
4.4.2 Yleisiä tietoja yritystoiminnan jatkumisesta ja väittämiä ohjelman opeista

Toisena kyselyn aihealueena olivat yleiset kysymykset yritystoiminnan jatkumisesta NY-vuoden jälkeen sekä väittämiä ohjelman opeista. Kysymyksessä 6 opiskelijoilta kysyttiin, jatkoiko yritys toimintaa NY-vuoden jälkeen. Tarkentavana vapaaehtoisena kysymyksenä ”kyllä”-kohdan valinneille oli, jatkuiko toiminta osa-aikaisena vai täysipäiväisenä. Vastaajista ”kyllä” valitsivat viisi opiskelijaa, joista tarkentavassa kysymyksessä neljä ilmoittivat jatkaneensa toimintaa osa-aikaisena ja yksi opiskelija täysipäiväisenä. ”Ei”-vastauksen valinneita opiskelijoita oli 10. Näin ollen yritystoimintaa jatkaneiden vastanneiden määrästä oli 67 % ja yritystoiminnan NY-vuoteen lopettaneita 33 %.

Kysymys 7 (liite 3) oli jatkoa kysymykselle 6. Siinä yritystoimintaa NY-vuoden jälkeen jatkaneilta kysyttiin, millä alalla toiminta oli jatkunut. Kyselyssä käytettiin samaa toimialaluokitusta kuin Nuori Yrittäjyys ry:n Vaikuttavuuskyselyssä avoimen vastauksen sijaan, jotta kyselyyn vastatessa tulisi mahdollisimman vähän virheitä ja etteivät vastaajat ilmoittaisi vaihtelevin ilmaisin samoja tarkoitettavia aloja. Kysymykseen vastasi kuusi opiskelijaa. Näin ollen yksi vastaajista oli vastannut virheellisesti tähän kysymykseen, sillä vain viisi opiskelijaa ilmoitti edellisessä kysymyksessä jatkaneensa yritystoimintaa. Neljä opiskelijaa olivat jatkaneet ”Taiteet, viihde ja virkistys”-toimialalla. Heistä yksi oli Turun yliopistosta ja yksi Turun ammattikorkeakoulusta kumpikin lukuvuodelta 2008-2009. Lisäksi kaksi heistä tulivat Humakista lukuvuosilta 2008-2009 ja 2013-2014. Yksi Turun ammattikorkeakoulun opiskelija lukuvuodelta 2013-2014 oli jatkanut ”Informaatio ja viestintä”-toimialalla. Lisäksi yksi Turun ammattikorkeakoulun opiskelija lukuvuodelta 2014-2015 ilmoitti toimialansa olevan tuntematon.

Kysymyksessä 8 kysyttiin, harkitsiko tiimi toiminnan jatkamista, vaikka ei jatkanutkaan toimintaa NY-vuoden jälkeen. Opiskelijoista 11 vastasi kysymykseen, mikä merkitsee, että yksi vastaajista on vastannut kohtaan epähuomiossa, sillä toiminnan lopettaneiksi ilmoittautui 10 opiskelijaa kysymyksessä 6. Näin ollen noin puolet opiskelijoista pitivät toiminnan jatkamista mahdollisena, mutta eri syiden vuoksi eivät voineet kuitenkaan jatkaa. ”Kyllä”-kohdan valinneilla eli toiminnan jatkamista harkinneilla oli mahdollisuus vastata avoimeen kysymykseen ja kertoa syy, miksi toimintaa ei jatkettu.

Kuvio 5. Toiminnan jatkamisen harkinta.

Avoimia vastauksia kysymyksessä 8 oli kuusi, jotka vastasivat harkinneensa toiminnan jatkamista. Vastaukset olivat seuraavat:

”Emme millään olisi työllistyneet kaikki neljä samaan yritykseen, kun meillä kaikilla oli käytännössä sama osaamis pohja. Olimme samalta luokalta. Lisäksi olisimme melko pian tarvinneet usean sadan tuhannen pankkilainat, joita emme olisi todennäköisesti saaneet pankkia myöntämään”.

”Olin ainoa ihminen tiimissäni ja yksin jatkaminen tuntui liian raskaalta.”

”Opiskelu etusijalla”.

”Emme olisi saaneet toiminnasta kannattavaa”.

”Jatkoimme eri nimellä, osuuskuntana”.

”Aika ei riittänyt ja ajatukset jäivät junnaamaan paikallaan”.

Taulukko 1. Yleisesti väittämiä ohjelmasta.

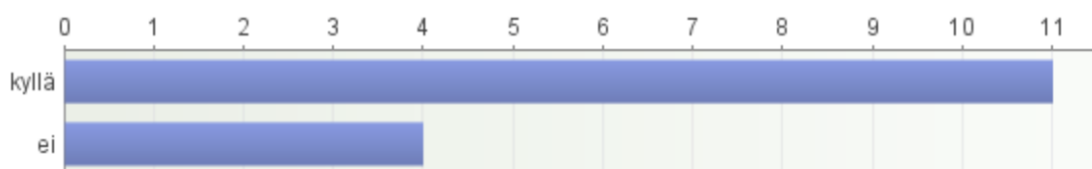
	täysin eri mieltä	melko eri mieltä	melko samaa mieltä	täysin samaa mieltä	en osaa sanoa	Yhteensä	Keskiarvo
Kynnys ryhtyä yrittäjäksi madaltui suoritettuaani ohjelman	0	1	8	5	1	14	3,29
Ohjelma antoi realistisen kokemuksen yrittäjyydestä	0	6	5	3	1	14	2,79
Ohjelma vastasi odotuksiani oppimiskokemuksena	2	6	2	5	0	15	2,67
Eri alojen opiskelijoiden ryhmyttäminen oli mielestäni hyvä asia	2	1	2	9	1	14	3,29
Yhteensä	4	14	17	22	0	57	3,01

Kysymys 9 koostui väittämistä. Kyselyssä Likert-asteikon vastausvaihtoehtoina olivat: täysin eri mieltä, melko eri mieltä, melko samaa mieltä, täysin samaa mieltä ja en osaa sanoa. ”En osaa sanoa”-vastausvaihtoehdon on arvo 0, joten tätä arvoa ei näy vastausten keskiarvoilla. Näin ollen pisteytys vaihtoehdoissa on asteikolla 1-4. Vastausten keskiarvo 3,01 merkitsee, että opiskelijat olivat väittämistä keskimäärin vastausvaihtoehdon ”melko samaa mieltä” kannalla. Lukuvuosiskohtaisia eroja eri väittämien välillä oli havaittavissa, mikä selvisi yksityiskohtaisemmasta raportista. Ensimmäisen väittämän keskiarvot vaihtelivat eri lukuvuosien välillä 2-3,67, kun kaikkien vastausten keskiarvo oli 3,29. Opiskelijat olivat keskimäärin sitä mieltä, että kynnys ryhtyä yrittäjäksi madaltui heidän suoritettuaan ohjelman. Toisessa väittämässä keskiarvot olivat välillä 2-3,5 kaikkien vastausten keskiarvon ollessa 2,79. Keskiarvolta opiskelijat kokivat olevansa hieman alle melko samaa mieltä väitteen kanssa, että ohjelma antoi realistisen kuvan yrittäjyydestä. Kolmas väittämä sai keskiarvoksi 2,67, kun eri lukuvuosien välinen vaihtelu oli arvojen 2-3 välillä. Ohjelma oppimiskokemukse-

na oli vastannut vastaajien odotuksia vähän vähemmän kuin melko hyvin. Neljännessä kohdassa keskiarvo 3,29 ja eri lukuvuosien välinen vaihtelu välillä 1-4. Neljännessä väittämässä koskien eri alojen opiskelijoiden ryhmäyttämisen hyötyjä oli suurin vaihtelu riippuen, milloin ohjelma oli suoritettu. Kuitenkin suurin osa oli ollut melko samaa mieltä väittämän kanssa, joten keskiarvo oli tasavertainen kysymyksen ensimmäisen väittämän kanssa.

4.4.3 Työllistyminen ohjelman suorittamisen jälkeen

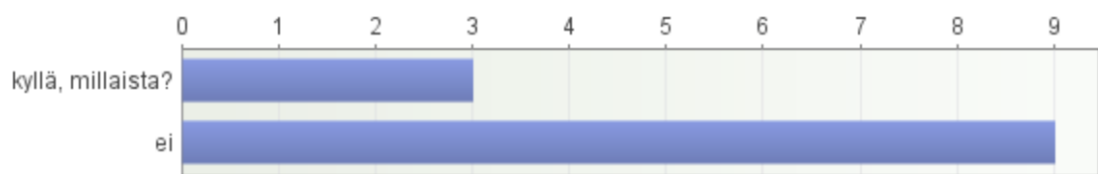
Kysymykset 10-13 käsittelivät työllistymistä ohjelman suorittamisen jälkeen. Kysymyksessä 10 selvitettiin opiskelijoiden työllistyneisyyttä ohjelman suorittamisen jälkeisenä aikana ja kysymys oli pakollinen kaikille. Opiskelijoista 11 eli 73 % oli työllistynyt ulkopuoliselle työnantajalle ohjelman suorittamisen jälkeen. Lukuvuosilta 2009-2010 ja 2011-2012 yksi henkilö ei ollut mennyt töihin ulkopuoliselle työnantajalle ja kaksi lukuvuodelta 2012-2013. Suurimmalle osalle opiskelijoista siis ainakaan ainoa tulonlähde ei ole yritystoiminnasta saadut tuotot, vaan he ovat päätyneet töihin ulkopuoliselle työnantajalle.

Kuvio 6. Työllistyminen ohjelman suorittamisen jälkeen ulkopuoliselle työnantajalle.

Kysymyksessä 11 selvitettiin harjoitusyrittäjyyden hyötyjä työn saamisessa, jos opiskelija on työllistynyt ulkopuoliselle työnantajalle ohjelman suoritettuaan. Kysymyksessä vastaajia oli 12, joista kolme vastasivat hyötynsä harjoitusyrittäjyydestä ja vastasivat avoimeen kysymykseen tarkentaen, millaista hyötyä ohjelman annista oli ollut. Yhdeksän vastaajista näkivät, ettei harjoitusyrittäjyydestä ollut hyötyä työsaamisessa. Kuitenkin selvisi, että yksi kysymykseen 10, koskien työllistymistä ulkopuoliselle työnantajalle, kielteisesti vastannut oli vastannut tähän kysymykseen epähuomiossa. Viidestätoista vastaajasta 11 ilmoitti,

työllistyneensä ulkopuoliselle työnantajalle ja tähän kysymykseen vastasi 12 henkilöä. Vastaja saattaa ymmärtää kysymyksessä mainitun hyödyn eri tavoilla, minkä vuoksi voi ajatella, että moni opiskelija ei tuntenut saaneensa kurssista apuja työllistyessään ulkopuoliselle työnantajalle. Vastaja voi ymmärtää, että kysymyksessä selvitetään vain työpaikan saamisessa esiintyneitä hyötyjä kapeassa mielessä, kuten esimerkiksi suhteita ulkopuolisiin työnantajiin ja sen kautta työpaikan saamiseen. On myös mahdollista, että opiskelija ei ole osannut nähdä suoraa yhteyttä kurssilla opittujen taitojen ja työpaikan saamisen välillä.

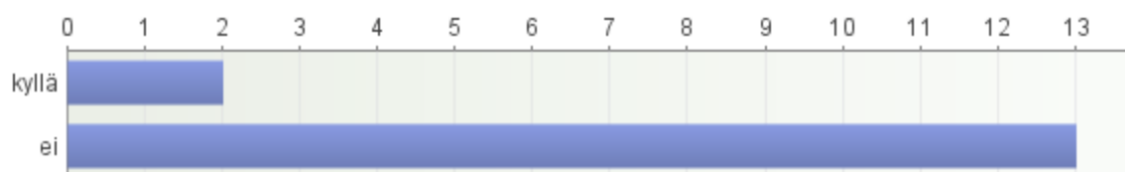
Kuvio 7. Harjoitusyrittäjyyden hyödyt työn saamisessa tapauksessa, jossa opiskelija on työllistynyt ulkopuoliselle työnantajalle.

Avoimissa vastauksissa hyödyiksi mainittiin seuraavat asiat:

”Pian työllistymisen jälkeen minusta tuli osakas ja kai tämä kokemus oli osasy siihen”.

”Yrittäjyyden oppimista”.

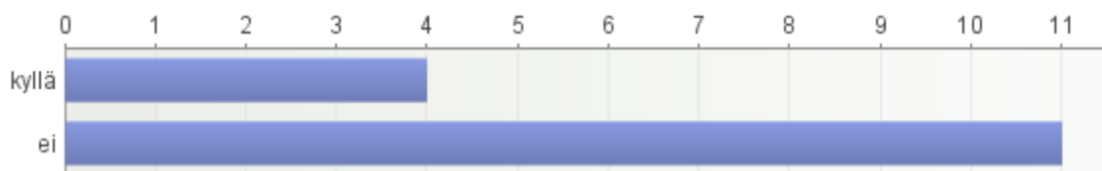
”Itsevarmuus kasvoi ja yrittäjämäinen ajattelutapa”.

Kuvio 8. Työpaikan saaminen ulkopuoliselta työnantajalta NY-toiminnan kautta.

Kysymyksessä 12 selvitettiin, olivatko opiskelijat saaneet työpaikan ulkopuoliselta työnantajalta NY-toiminnan kautta ohjelman suorittamisen jälkeen. NY-toiminnan kautta työpaikan oli saanut kaksi opiskelijaa 15:sta. Toinen heistä oli lukuvuonna 2008-2009 ohjelman suorittanut ja toinen lukuvuonna 2014-2015.

Suurin osa eli 13 opiskelijaa (87 %) eivät olleet saaneet työpaikkaa ulkopuoliselta työnantajalta NY-toiminnan kautta. On kuitenkin positiivista huomata, että yrittäjyyskurssin suorittamisesta on ollut hyötyä joillekin myös ulkopuoliselle työllistyessä eikä ainoastaan hyötyä oman yrityksen toiminnan pyörittämisessä.

Kuvio 9. Perustetut yritykset eri liikeidealla.

Kysymyksessä 13 opiskelijalta kysyttiin, onko hän perustanut yrityksen eri liikeidealla ohjelman jälkeen kuin mitä NY-yrityksen liikeidea oli. Viidestätoista vastaajasta neljä oli perustanut yrityksen eri liikeidealla NY-vuoden jälkeen. Aiemmin kysymyksessä 6 opiskelijoilta kysyttiin, jatkuiko yritystoiminta NY-vuoden jälkeen. Tähän yritystoimintaa jatkaneiksi ilmoittautui 5 vastaajaa. Verratessa lukua uudella liikeidealla perustaneisiin yrittäjiin (neljä) lukua kysymyksen 13 vastauksiin huomaa, että uudella idealla yritystoimintaa harjoittavia on lähes yhtä monta kuin NY-vuoden jälkeen toimintaansa jatkaneita. Kysymykseen 6 voi tietenkin sisältyä henkilöitä, jotka ovat sekä jatkaneet toimintaa NY-vuoden jälkeen että perustaneet sen jälkeen yrityksen eri liikeidealla. Lukuvuosilta 2008-2009, 2009-2010, 2011-2012 ja 2014-2015 oli yksi kultakin vuodelta perustanut yrityksen eri liikeidealla kuin, millä NY-vuotena oli lähdetty liikkeelle.

4.4.4 Työelämätaidot

Kysymyksissä kartoitettiin ohjelmassa opittuja työelämätaitoja. Työelämätaidot jaoteltiin henkilökohtaisiin taitoihin, liiketoimintataitoihin ja innovaatiotaitoihin. Lisäksi kysymyksessä 17 vastaaja sai vastata avoimeen kysymykseen muista ohjelman aikana opituista taidoista. Vastausvaihtoehdot olivat seuraavat: en lainkaan, vähän, jonkin verran, paljon ja en osaa sanoa.

Taulukko 2. Kurssilla opitut taidot ja asiat.

	en lainkaan	vähän	jonkin verran	paljon	en osaa sanoa	Yhteensä	Keskiarvo
Yhteistyötaitoja	0	0	7	7	1	14	3,5
Ongelmanratkaisukykyä	0	1	5	7	2	13	3,46
Päätöksentekokykyä	0	3	5	6	1	14	3,21
Henkilökohtaisten vahvuuksien löytämistä ja hyödyntämistä	0	4	4	6	1	14	3,14
Vastuunkantokykyä	0	1	7	6	1	14	3,36
Aloitteellisuutta	0	2	3	9	1	14	3,5
Ajanhallintaa	0	5	6	3	1	14	2,86
Vuorovaikutustaitoja	0	3	7	4	1	14	3,07
Suullisia viestintätaitoja	1	3	5	5	1	14	3
Kirjallisia viestintätaitoja	2	8	1	3	1	14	2,36
Kuuntelutaitoa	1	3	7	3	1	14	2,86
Itseluottamusta	0	3	5	6	1	14	3,21
Taitoa sopeutua uusiin tilanteisiin	0	2	6	6	1	14	3,29
Itsensä ylittämistä	0	5	3	5	2	13	3
Esiintymistaitoa	1	3	6	4	1	14	2,93
Yhteensä	5	46	77	80	0	208	3,12

Kysymys 14 muodostui henkilökohtaisista taidoista ja niiden arvioinnista. Nämä taidot voidaan mieltää osittain myös yrittäjyystaidoiksi. Taidot ovat osin Ruohotien (2004) jaottelusta yleisille työelämävalmiuksille ja NY-vaikuttavuuskyselystä (NY 2014) sekä muutama oman pohdinnan tuloksena. ”Yhteensä”-otsikon alla näkyy, kuinka monta vastasi kysymykseen jonkin muun kuin ”En osaa sanoa”-vastausvaihtoehdon. Tuloksista näkee, että kaikkien opittujen henkilökohtaisten taitojen keskiarvo on 3,12, joka merkitsee, että opiskelijat olivat oppineet taulukossa olevia henkilökohtaisia taitoja keskimäärin jonkin verran. Ohjelmassa suurempina kehittämisen kohteina olisivat tulosten perusteella ajanhallinta, kirjalliset viestintätaidot, kuuntelutaito ja esiintymistaito, jotka saivat alle kolmen keskiarvoja. Parhaiten opittuja taitoja olivat yhteistyötaidot, ongelmanratkaisukyky, aloitteellisuus ja vastuunkantokyky keskiarvojen 3,36-3,5 välillä.

Taulukko 3. Opitut liiketoimintataidot.

	en lainkaan	vähän	jonkin verran	paljon	en osaa sanoa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksenteko	0	3	7	5	0	15	3,13
Myynti	2	4	7	2	0	15	2,6
Yritystoiminnan käynnistäminen	1	5	4	5	0	15	2,87
Rahoitus	4	6	3	2	0	15	2,2
Taloushallinto	6	6	1	2	0	15	1,93
Budjetointi ja kustannuslaskenta	5	5	3	2	0	15	2,13
Johtaminen	0	6	5	3	1	14	2,79
Tiimityöskentelyn kehittäminen	0	4	7	3	1	14	2,93
Yhteensä	18	39	37	24	0	118	2,57

Kysymys 15 koski liiketoimintataitoja. Liiketoimintataidot saivat kyselyssä matalampia arvoja, kuin henkilökohtaiset taidot. Liiketoimintataidoista pystyy selkeästi huomaamaan, mitä puutteita NY Start Up -ohjelman opeissa on. Harjoitusyritystoimintaa pyörittäessä henkilökohtaiset taidot ovat olleet enemmän kehityksen kohteena kuin liiketoimintataidot. Liiketoimintataidoista päätöksentekoa, tiimityöskentelyn kehittämistä, yritystoiminnan käynnistämistä ja johtamista on opittu keskimäärin jonkin verran. Myyntitaitoja opiskelija oppivat vastausvaihtoehtojen ”vähän” ja ”jonkin verran” väliltä. Vähiten eli noin keskiarvolta 2,01 on opittu talouteen liittyviä taitoja eli taloushallintoa sekä budjetointia ja kustannuslaskentaa. Rahoituksesta opiskelijat olivat oppineet hieman enemmän kuin vähän eli keskiarvolla 2,2. Koko kysymyksen keskiarvo 2,57 merkitsee, että taitoja on opittu ”vähän” ja ”jonkin verran” väliltä.

Taulukko 4. Opitut innovaatiotaidot.

	en lainkaan	vähän	jonkin verran	paljon	en osaa sanoa	Yhteensä	Keskiarvo
Luovuus	1	3	4	6	1	14	3,07
Uskallus	1	1	4	8	1	14	3,36
Uusien yritysideoiden kehittäminen	1	1	4	8	1	14	3,36
Yhteensä	3	5	12	22	0	42	3,26

Kysymys 16 käsitteli innovaatiotaitoja. Verrattuna henkilökohtaisten taitojen ja liiketoimintataitojen saamiin keskiarvoihin innovaatiotaidot saivat korkeamman keskiarvon. Opiskelijat ovat kehittyneet keskiarvolta 3,26 innovaatiotaidoissa, mikä on hieman korkeampi, kuin ”jonkin verran”. Kysymyksen kolme kohtaa

ovat taitoja, joiden voidaan mieltää luonnollisesti kehittyvän käsikädessä yritysideoita kehittäessä. Tämän vuoksi voi olla, että opiskelijat valitsivat helposti suhteellisen korkeita arvoja näille kohdille. Kuitenkin on positiivista huomata, että ohjelman tavoitteet ovat täyttyneet hyvin innovaatiotaitojen osalta. Näistä opituista taidoista on hyötyä ja etulyöntiasemaa työelämässä, jos vertailee ohjelman suorittaneita henkilöitä ja niitä henkilöitä, joilla ei ole harjoitusyrittäjyystaustaa.

Kysymyksessä 17 vastaajilta selvitettiin avoimella vastauksella, mitä muita taitoja ja asioita edellisten työelämätaitojen lisäksi kurssilla oli opittu. Avoimia vastauksia tuli kuusi. Avoimissa vastauksissa mainittiin henkilökohtaisiin taitoihin rinnastettavien taitojen oppimista, tiimityöskentelyn merkitystä ja tiimin rakentamiseen liittyviä asioita.

”Jos liikeidea tai sitä toteuttava porukka ei ole sopiva, yritystä ei kannata perustaa vain koska haluaa sitä kovasti. Jos tajuaa haluavansa olla yrittäjä, pitää etsiä parempi liikeidea ja monialainen tiimi, jossa yritys perustetaan. Nyt olen osakkaana peliyrityksessä, jossa on kolme omistajaosakasta tasajaolla, kullakin oma erilainen osaamistausta.”

”Tiimityöskentelyä ja eri luonteiden yhteensovittamista, päätösten tekemistä, muiden tiimien yrityksistä ja kokemuksista oppi myös.”

”Tunnistamaan tiettyihin tehtäviin sopivia ihmistyyppijä.”

”Mentoroinnin hyötyjä, Verkostoitumista, Oma-aloitteisuutta”:

”Tiimin rakentamista. Ihmisten toiminnan ymmärtämistä.”

”Ensinnäkin: Kurssi oli 2007-2008, sitä ei ollut vaihtoehtona. Oli kiva toimia ja lähettää oikeita laskuja, Aikaisemmin toimimme ryhmänä, joka laskuttaa freelancerina. Eli ensimmäinen kokemus oikeana firmana toimimisesta. Sen jälkeen perustimme osuuskunnan suuremman porukan kanssa. Osittain sen takia, koska kolmihenkisen ryhmän muut jäsenet eivät halunneet lähteä kokonaan yrittäjäksi. Itse ehkä olisin halunnut mutta oli kätevä tehdä 7 hengen osuuskunta.”

4.4.5 Muut ohjelmassa opitut taidot

Kysymys 18 oli avoin ja kysymykseen saatiin 15 eri vastausta. Yksi vastaus oli tyhjä, joten varsinaisia vastauksia oli 14. Siinä pyydettiin vastaajia kertomaan kehitysideoita ohjelmalle. Kehitysideat ja kommentit olivat seuraavat:

"Enemmän yritystoiminnan pyörittämiseen liittyviä asioita esim. talous."

"Vaikka monialaisuus ryhmässä on tärkeää oikean yrityksen toiminnan kannalta, on parempi saada tehdä hyvällä porukalla, vaikka kaikki samalta alalta, joihin on oikeasti paloa ja intoa sen harjoitusvuoden ajan kun ollaan vielä koulussa. Siinä syttyy se liekki, jonka avulla jokainen kyllä sitten jälkikäteen löytää itsensä oikeaan suuntaan. Ei ole tarkoituksenmukaista olettaa, että NY-yritykset jatkaisivat oikeasti toimintaansa, ainakaan pakotetuilla ryhmillä, joissa jäsenet eivät tunne toisiaan kovin hyvin. Tosielämässä yhdessäyrittäjien suhde toisiinsa on kuitenkin lähes yhtä moninainen kuin parisuhde, joten ei kenen tahansa kanssa voi lähteä siihen. Ja on hyvä antaa mahdollisuus myös yksinyrittämiseen jo NY-kurssilla, koska varsinkin luovalla alalla se on kuitenkin monen valinta/kohtalo valmistumisen jälkeen."

"Jos ei onnistunut löytämään tiimiä heti ensimmäisellä kerralla, tiimi hajosi tai yritysidea vaihtui, tuntui että jätettiin vähän tyhjän päälle. Monia tuettiin ja heille tarjottiin erilaisia mahdollisuuksia, minua, yksin jatkavaa vähän raahattiin mukana. Kun innostus laski ja aloin jättämään kurssikertoja väliin, minulle ei edes huomautettu asiasta. Olisin toivonut, että kehittelyvaihe olisi jatkunut pidempään. On outoa ajatella, että yritysidea vakiintuisi ensimmäisen "leiripäivän" jälkeen."

"Ajoittain kurssi oli mielestäni liian vapaamuotoinen. Kurssilla jaettiin paljon kuulumisia ja kokemuksia, vertaistuki on toki tärkeää, mutta mielestäni siihen käytettiin aivan liikaa aikaa. Välillä olisi voinut olla kaikille yhteisiä selkeitä tehtäviä ja luentoja. Koin oppineen tässä kyselyssä mainittuja asioita vähän tai hyvin vähän koska niitä ei mielestäni opetettu. Vertaiskeskusteluissa mielestäni ongelmat liittyivät yleensä johonkin muuhun asiaan kuin itse yrittäjyyteen."

"Kontakteja ja tapaamisia riskirahoittajiin ja bisnes-enkeleihin olisi hyvä järjestää."

"Ryhmän avoimuus."

"Hyödyllinen ohjelma, jonka aikana pääsi oikeasti tekemään ja sai tuloksia. Alussa ryhmien muodostamisessa voisi saada enemmän tukea. Yritysvierailuja olisi ollut mukava tehdä myös enemmän."

"Talouspuolta ei käsitelty lähes ollenkaan, siitä johtuen eväät oikeaan yrittämiseen jäivät todella laihoiksi. Edes kunnollista itseopiskelumateriaalia ei osattu kurssin puolelta aiheeseen esittää."

"Lisää perusopetusta liiketoiminnan ylläpitämisestä esim. Kuinka aloittaa oikea yritys ny-vuoden jälkeen tai mitkä ovat jatkomahtodollisuudet erilaiselle toiminnalle? Kuinka hinnoittelen toimintaa tai tuotetta? Myynnistä opetusta."

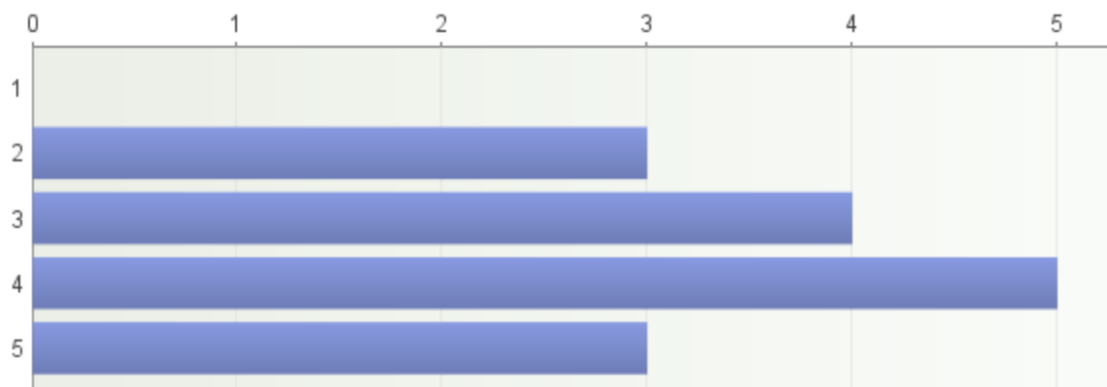
”Tiimit tulisi rakentaa huolellisemmin. Tiimit perustettiin alussa nopeasti, ja jos henkilökemiat eivät tiimissä toimi, ei tiimikään toimi.”

”Ei se nyt hirveän laadukasta ollut. Esim emme oppineet miten palkka ihan käytännössä maksetaan ja lasketaan, vaikka moneen kertaan kysyimme. Tämän opimme vasta osuuskunnassamme. Jotain opimme kirjanpidosta, jotain jostakin. Ei näillä opeilla perusteta ihan oikeaa taidealan yritystä, joka osaisi toimia ja menestyä esim animaatiota tilaustyönä toimittavana liikeyrityksenä. Lisäksi omien roolimme tunnistaminen oli vaikeaa: nyt jälkikäteen ymmärrän, että olimme kolme animaatio-ohjaajaa, jotka olisimme tarvinneet tiimiimme, ei lisää ohjaajia vaan pari käytännön tekijää ja lisäksi tuottaja/bisneshenkisen ihmisen varsinaiseen operatiiviseen toimintaan.”

”Parempi ohjaus opettajien taholta, yrittäjäkokemusta omaava olisi hyvä”.

”Enemmän asiantuntijoiden pitämiä luentoja.”

”Opiskelijoilta voisi vaatia jopa hieman enemmän palautuksia aikatauluilla, jotta idea menee koko ajan tasaisesti eteenpäin.”

Kuvio 10. Arvosana ohjelmalle työelämätaitojen kehittäjänä.

Viimeisessä kysymyksessä, joka oli pakollinen, kysyttiin, minkä arvosanan opiskelija antaa ohjelmalle työelämätaitojen kehittäjänä. Vastaajista kolme antoi arvosanan 2, neljä arvosanan 3, viisi arvosanan 4 ja 3 arvosanan 5. Keskiarvo ohjelmalle on 3,53.

5 YHTEENVETO

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää NY Start Up -ohjelmaan osallistuneiden opiskelijoiden kurssilta saatuja hyötyjä työhaussa ja kurssilla opittujen taitojen hyötyjä työelämässä. Työn empiirisen osuuden tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella, johon vastasivat ohjelmaan syksyn 2006 ja kevään 2015 välillä osallistuneet opiskelijat Turun korkeakouluista. Teoreettisessa osuudessa tuotiin esille Nuori Yrittäjyys ry:n toimintaa, korkeakoulujen ja opiskelijoiden näkökulmaa koulutuksessa opituista työelämätaidoista ja nykypäivän työelämän asettamia vaatimuksia sekä työntekijältä vaadittavia valmiuksia.

Tutkimustuloksista kävi ilmi, että NY Start Up -ohjelmassa opittavista työelämätaidoista eniten opiskelijat olivat oppineet innovaatiotaitoja asteikolla yhdestä neljään keskiarvolla 3,26, joka merkitsee, että taitoja oli opittu enemmän kuin jonkin verran. Suurta eroa ei ollut innovaatiotaitojen ja toiseksi eniten opittujen henkilökohtaisten taitojen eli yleisten työelämätaitojen välillä. Henkilökohtaisia taitoja oli opittu keskiarvolla 3,12. Liiketoimintataitoja oli opittu kolmanneksi eniten keskimäärin keskiarvolla 2,57. Liiketoimintataidoista huomio kiinnittyi talouteen liittyviin taitoihin, sillä niitä oli opittu keskimäärin vähän. Talouteen ja myyntiin liittyvien taitojen oppimisen vähäisyys mainittiin myös erikseen avoimissa vastauksissa, joten näiden taitojen sisällyttämistä ohjelmaan kaivattiin enemmän. Liiketoimintataitojen oppimisesta olisi kuitenkin ollut sillä hetkellä hyötyä, kun kurssi oli vielä kesken, jotta yritystoiminta olisi lähtenyt helpommin käyntiin. NY Start Up -ohjelma ei ole kuitenkaan pohjimmiltaan ole varsinaisesti yritystoimintaa opettava kurssi, joten opiskelijat ovat saattaneet olla ohjelmaan osallistuuessaan sellaisessa käsityksessä, että heille opetettaisiin yritystoimintaa.

Viitaten opinnäytetyö teoriaosaan, henkilökohtaisiin taitoihin lukeutuvia taitoja kuitenkin kaivataan nykypäivän työelämän suunnalta, joten tämän kannalta on positiivista huomata, että juuri näitä taitoja NY Start Up on opettanut melko paljon opiskelijoille. Yleisten työelämässä tarvittavien taitojen kartuttamisen kannalta opiskelijalla ei välttämättä olekaan tarvetta hallita liiketoimintataitoja yhtä hyvin kuin henkilökohtaisia taitoja ja innovaatiotaitoja. Accenturen (2014) taitokar-

toitustutkimuksen mukaan työelämän suunnalta kaivataan työntekijöiltä luovuutta, yhteistyötaitoja ja yrittäjähenkisyttä. Työntekijöiden tulee hallita henkilökohtaisiin taitoihin luettavia taitoja, kuten aloitteellisuutta ja ongelmanratkaisukykyä. Tarvittavia liiketoimintataitoja opitaan usein itse siinä spesifissä työssä, jota tehdään.

Yritystoimintaa vuoden jälkeen oli jatkanut viisi viidestätoista opiskelijasta, joista yksi täyspäiväisesti ja neljä osa-aikaisena, mikä on melko suuri osa koko vastaajamäärään nähden. Vaikka NY-yrityksen toimintaa ei olisi jatkettu, silti jatkamista olivat harkinneet puolet opiskelijoista. Mainittuja syitä jatkamattomuudelle olivat muun muassa ajan puute, rahalliset esteet ja opiskelujen asettaminen etusijalle. Neljä henkilöä viidestätoista oli aloittanut harjoittaa yritystoimintaa toisella yritysideoilla kuin millä NY-vuotena oli lähdetty liikkeelle. Nämä neljä edustavat suhteellisen suurta joukkoa viidentoista vastaajan keskuudessa ja on positiivista huomata, että kurssi on rohkaissut lähtemään yrittäjäksi. Kaksitoista henkilöä viidestätoista olivat sitä mieltä, etteivät olleet saaneet hyötyä harjoitusyrittäjyydestä työllistyessään ulkopuoliselle työnantajalle. Tämä voi merkitä, etteivät opiskelijat olleet saaneet välttämättä luotua NY-vuoden aikana suhteita yritysmaailman työnantajiin tai työnantajat vaihtoehtoisesti eivät ole nähneet työnhakijan harjoitusyrittäjyydestä erityisenä vahvuutena. Toisaalta NY-vuoden tarkoitus ei olekaan löytää työpaikka ulkopuoliselta työnantajalta, vaan rohkaista nuoria yrittäjyyteen.

Tuloksista selvisi, että opiskelijat olivat melko samaa mieltä väittämän kanssa, että kynnys lähteä yrittäjäksi madaltui. Opiskelijat olivat melko samaa mieltä väitteen kanssa, että eri alojen ryhmäytyminen oli hyvä asia kurssilla. Kuitenkin kurssin alkuvaiheessa tiimin muodostamiseen ja yritysideoiden kehittämiseen olisi haluttu käyttää enemmän aikaa, sillä tiimiin olisi haluttu valita jäsenet harkitummin ja yritysideoita olisi haluttu pohtia huolellisemmin. Opiskelijat kokivat siis, että kurssin alussa kiirehdittiin hieman liikaa harkitsematta sen enempää tiimien koonpanoa. Kehittämistä ohjelmassa on näiden kommenttien perusteella ohjelman alkuvaiheen ryhmämuodostuksessa. Tiimejä ja yritysideoita ei pitäisi lukita niin varhaisessa vaiheessa. Kurssin alussa voisi olla enemmän ryhmämuodos-

tusta ja ideoiden kehittämistä harjoittavia tehtäviä. Vaikka kurssilla saakin vaihtaa tiimiä tai ideaa kesken matkan, se voi olla käytännössä hieman hankalaa, koska tällöin tiimiä vaihtava henkilö ei välttämättä löydä mistään muusta tiimistä itseään kiinnostavaa ideaa tai vaihtoehtoisesti uuden idean kehittämisen myötä jää jälkeen muista tiimeistä.

Kurssin kontaktitapaamisiin liittyen toivottiin tiimien tilannekatsauksiin käytettyä aikaa hyödynnettävän enemmän käytännön tekemiseen. Ulkopuolisia vierailijoita toivottiin käyvän kontaktitapaamisissa enemmän tai vierailuja yrityksiin. Tässä kohtaa voi ottaa esille myös mentoroinnin merkityksen osana ohjelmaa. Mentorilla on yrityksen kehityksen kannalta suuri merkitys, koska mentorin kokemus ja ulkopuolinen näkökulma tuovat uutta puhtia oman idean kehittämiseen. Kurssilla olisi hyvä painottaa vielä enemmän mentoroinnin merkitystä ja tukea mentorien löytämisessä. Tulevaisuuden arviointi ja jatkokehitys on NY Start Up -ohjelman viimeinen osa. Avoimissa vastauksissa oli maininta, että olisi hyödyksi, jos kurssilla puhuttaisiin myös yritystoiminnan jatkumisesta NY-vuoden jälkeen ja mitä toimintaa jatkaessa tulisi huomioida. Oman NY-vuoteni lopussa painottui finaaliin valmistautuminen eikä niinkään jatkon suunnittelu. Ohjelman toisella puoliskolla voitaisiin käyttää aikaa enemmän tulevaisuuden pohtimiseen, mikä voisi auttaa joitakin tiimejä motivoitumaan enemmän ja sen seurauksena kehittämään toimintaansa toisella tapaa. Opiskelijat antoivat ohjelmalle työelämätaitojen kehittäjänä arvosanan 3,53, kun asteikolla yksi on huonoin ja viisi on paras, mikä merkitsee, että työelämätaidot kehittyivät kokonaisuudessaan paremmin kuin hyvin.

Vähäisen vastaajamäärän vuoksi kysymyksien tuloksia ei voi yleistää, mutta kuitenkin hyödyllistä tietoa toimeksiantaja saa kyselyn avoimissa vastauksissa esiin tulleisiin kommentteihin ja palautteeseen. Toimeksiantaja Nuori Yrittäjyys ry käyttää opinnäytetyön kyselyn kysymyspatteristoa hyödyksi tulevaisuudessa toteutettavaan NY Start Up -ohjelman opiskelijakyselyihin. Opinnäytetyö antaa aihetta tutkia opiskelijoiden kokemuksia ohjelmasta myös tulevaisuudessa. NY pyrkii ottamaan tavaksi kerätä palautetta opiskelijoilta jokaiselta tulevaisuudessa järjestetyltä kurssilta aloituskyselyn ja lopetuskyselyiden muodossa. Opin-

näytetyön teoriaosuus on hyödyksi toimeksiantajalle, sillä sen perusteella NY Start Up -ohjelman tarpeellisuus vahvistuu. Teoriaosuudessa tulee esiin työelämän näkökulma. Tämä näkökulma tuottaa aineksia NY:lle, millä tavalla ohjelmaa halutaan kehittää.

LÄHTEET

Accenture 2014. Suomen taitokartoitus 2014. Oikeat taidot Suomen tulevaisuudelle. Taitokoulujen tunnistaminen helpottaa strategioiden priorisointia. Viitattu 27.2.2015 <http://wwwMor.accenture.com/fi-en/Pages/insight-finland-skills-gap-survey-2014.aspx>.

Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932.

Ammattipeda 2015. Yrittäjyys ja innovaatiot. Innovaatioita pedagogiikkaan. Viitattu 27.2.2015 http://www10.edu.fi/ammattipeda/?sivu=innovaatioita_pedagogiikkaan.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK 2010. Uutta luova Suomi. EK:n yrittäjyysohjelma vuoteen 2015. Viitattu 2.10.2015. http://pda.ek.fi/www/fi/tutkimukset_julkaisut/2010/8_elo/Julkaisu_Uutta_luova_Suomi_lopull_2.pdf.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK 2011. Oivallus-loppuraportti. Viitattu 28.2.2015 ek.fi/wp-content/uploads/Oivallus_loppuraportti.pdf.

European Commission 2015. Final report - Entrepreneurship Education: A road to success. A compilation of evidence on the impact of entrepreneurship education strategies and measures. Viitattu 27.2.2015. http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8056&lang=en&title=Entrepreneurship-Education%3A--A-road-to-success.

Forsen, A. 2015. Tuhannet nuoret ryhtyivät yrittäjiksi. MTV 5.2.2015. Viitattu 21.3.2015 <http://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/tuhannet-nuoret-ryhtyivat-yrittajiksi/4759042>.

Hanhinen, T. 2010. Työelämäosaaminen. Kvalifikaatioiden luokitusjärjestelmän konstruointi. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy.

Jalonen, H. 2015. Nuori Yrittäjyys ja Sitra haastavat korkeakouluopiskelijat yrittämään. Nuori Yrittäjyys ry 17.2.2015. Viitattu 21.3.2015 <http://nuoriyrittajyys.fi/2015/nuori-yrittajyys-ja-sitra-haastavat-korkeakouluopiskelijat-yrittamaan/>.

Kivinen, O.; Nurmi, J. & Kanervo, O. 2002. Maisteriopista työuralle. Suomalaiset korkeakoulutetut eurooppalaisessa vertailussa. Opetusministeriö. Luettu 2.10.2015. http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2002/liitteet/opm_335_94maisteriopista_tyouralle.pdf?lang=fi.

Liljeroos, H. 2013. Miten löytää ensimmäinen kannattava liikeidea. Digivallankumous 17.9.2013. Viitattu 21.3.2015 <http://www.digivallankumous.fi/kannattava-liikeidea/>.

Mulder, M. 2011. The Concept of Competence: Blessing or Curse? Torniainen, I.; Mahlamäki-Kultanen, S.; Nokelainen, P. & Ilsley, P. (toim.) Innovation for competence management. Conference proceedings. 11–24. Lahti: Lahden ammattikorkeakoulu. Viitattu 9.3.2015 <http://www.theseus.fi/handle/10024/38190>.

Nuori Yrittäjyys ry 2014. NY-vaikuttavuuskysely 2014. Viitattu 24.1.2015 nuoriyrittajyys.fi/wp-content/uploads/2013/10/NY-vaikuttavuuskysely_2014_web.pdf.

Nuori Yrittäjyys ry 2015a. Nuori Yrittäjyys. Viitattu 24.1.2015 <http://nuoriyrittajyys.fi/nuoriyrittajyys/>.

Nuori Yrittäjyys ry 2015b. Ohjelmat. Viitattu 24.1.2015 <http://nuoriyrittajyys.fi/ohjelmat/>.

Nuori Yrittäjyys ry 2015c. NY Vuosi yrittäjänä (9.lk, 2. aste). Viitattu 13.2.2015 <http://nuoriyrittajyys.fi/ohjelmat/ny-vuosi-yrittajana-9-lk-2-aste/>.

Nuori Yrittäjyys ry 2015d. NY Start Up – Yrittäjyyttä korkeakouluun. Tervetuloa NY Start Up -ohjelmaan. Viitattu 9.3.2015 <http://nystartup.fi/opettajalle/>.

Nuori Yrittäjyys ry 2015e. NY Start Up – Yrittäjyyttä korkeakouluun. Mikä on NY Start Up? Viitattu 9.3.2015 <http://nystartup.fi/mika-on-ny-startup/>.

Nuori Yrittäjyys ry 2015f. NY Start Up – Yrittäjyyttä korkeakouluun. Liiketoimintamallin kehittäminen. Viitattu 20.3.2015 <http://nystartup.fi/ohjelman-askeleet/liiketoimintamallin-kehittaminen/>.

Nuori Yrittäjyys ry 2015g. NY Start Up – Yrittäjyyttä korkeakouluun. Prototyyppi tuotteesta. Viitattu 20.3.2015 <http://nystartup.fi/ohjelman-askeleet/prototyypin-kehittely/>.

Nuori Yrittäjyys ry 2015h. NY Start Up – Yrittäjyyttä korkeakouluun. Liiketoimintamallista liiketoimintasuunnitelmaan. Viitattu 20.3.2015 <http://nystartup.fi/ohjelman-askeleet/liiketoimintamallista-liiketoimintasuunnitelmaan/>.

NY- Oma Yritys 2011-2012 2015. Historiaa. Viitattu 27.2.2015 <https://omayritys.wordpress.com/historiaa/>.

Opetusministeriö 2009. Opetusministeriön julkaisuja 2009:7. Yrittäjyyskasvatuksen suuntaviivat. Viitattu 13.2.2015 www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/opm07.pdf?lang=fi.

Ruohotie, P. 2005. Kvalifikaatioiden ja kompetenssien kehittäminen koulutuksen tavoitteena. Teoksessa Varis, T. (toim.) Uusrenessanssijattelu, digitaalinen osaaminen ja monikulttuurisuuden kasvaminen. Helsinki: Okka-säätiö, 31–49.

Vanhanen-Nuutinen, L.; Laitinen-Väänänen, S. & Väänänen, I. 2014. Työelämä haastaa ammattikorkeakoulupedagogiikan. Teoksessa Kotila, H. & Mäki, K. (toim.) Ammattikorkeakoulupedagogiikka 2. Helsinki: Edita, 259-273.

Virolainen, M & Valkonen, S. 2002. Ammattikorkeakouluista ja yliopistoista työelämään. Tutkimuslauseita 16. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Virtanen, A. 2011. Pedagogiikan avulla voidaan tukea oivaltamaan yliopistossa opitun käytökelpoisuus työelämässä. Teoksessa: L. Penttinen (toim.) Opinnoista (työ)elämään. Tutkimustietoa korkeakouluopiskelijoiden ohjauksen ja työelämätaitojen kehittämiseen. Ohjauksen ja työelämätaitojen kehittäminen korkea-asteella ESR-projekti 2008-2011. Viitattu 2.10.2015. https://yliopistostatyoelamaan.agileus.fi/files/4914/0238/7572/yliopistosta_tyelmn_www.pdf.

Yliopistolaki 24.7.2009/558.

Saatekirje

Hei NY Start Up- tai NY Oma Yritys -ohjelmaan osallistunut!

Olen lukuvuoden 2013–2014 NY Start Up -ohjelman kurssilainen ja teen tällä hetkellä opinnäytetyötä ja sen osana kyselyä NY Start Up -ohjelman / NY Oma Yritys -ohjelman hyödyistä työelämässä ja työnhaussa. Olen kiinnostunut kurssikokemuksistasi eli siitä, miten koit NY-vuoden vaikuttaneen työelämätaitoihisi ja työllistymiseesi ohjelman suorittamisen jälkeen. Kokemuksesi jakaminen on arvokasta ohjelman kehittämistä varten.

Vastaaminen vie noin 4 minuuttia. Vastaathan kyselyyn 17.7. mennessä. Webropol-kyselyyn pääset tästä linkistä:

<https://www.webpolsurveys.com/S/2DF44B5BE420226A.par>

Tulosten raportoinnin yhteydessä vastaukset käsitellään anonyymisti ja vastaajaa ei pystytä tunnistamaan niiden perusteella.

Kyselyn lopussa voit halutessasi ilmoittaa yhteystietosi ja osallistut **50€ arvoisen lippu.fi:n lahjakortin** arvontaan. Voittajalle ilmoitetaan henkilökohtaisesti ja palkinto lähetetään voittajalle elokuun alussa.

Kiitos jo etukäteen kyselyyn vastaamisesta ja toivotan mukavaa kesää sinulle!

Ystävällisin terveisin,
Anni Kostiainen

P.S. Voit välittää tämän viestin muille tiimiläisillesi.

Kyselylomake

Kysely NY Start Up -ohjelman/NY Oma Yritys -ohjelman suorittaneille opiskelijoille

Taustatiedot

Tähdellä * merkityt kohdat ovat pakollisia.

1. Ikä *

- 18-20
- 21-23
- 24-26
- 27 tai yli

2. Sukupuoli *

- nainen
- mies

3. Mikä on korkeakoulusi? *

- Turun yliopisto
- Turun Ammattikorkeakoulu
- Humanistinen ammattikorkeakoulu Humak
- Diak
- Åbo Akademi

4. Lukuvuosi, jolloin suoritin ohjelman *

- 2008-2009
- 2009-2010
- 2010-2011
- 2011-2012
- 2012-2013

- 2013-2014
- 2014-2015
- 2007-2008
- 2006-2007

5. Vuosikurssi, jolloin suoritin ohjelman *

- 1.
- 2.
- 3. tai ylempi

Yleisesti

Tähdellä * merkityt kohdat ovat pakollisia.

6. Jatkoiko yrityksesi toimintaa NY-vuoden jälkeen? *

Jos vastaat kyllä, valitse vielä jatkuiko toiminta osa-aikaisena vai täysipäiväisenä.

7. Jos tiimisi jatkoi toimintaa, millä toimialalla?

- Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- Informaatio ja viestintä
- Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
- Kaivostoiminta ja louhinta
- Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta
- Kiinteistöalan toiminta
- Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön
- Koulutus
- Kuljetus ja varastointi
- Maatalous, metsätalous ja kalatalous
- Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- Muu palvelutoiminta
- Rahoitus- ja vakuutustoiminta
- Rakentaminen
- Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähditysliiketoiminta
- Taiteet, viihde ja virkistys
- Teollisuus
- Terveys- ja sosiaalipalvelut
- Toimiala tuntematon

- Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
- Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito

8. Jos tiimisi ei jatkanut toimintaa, harkitsiko tiimisi kuitenkin toiminnan jatkamista?

Kyllä. Emme jatkaneet, koska...

_____

- Ei

9. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? *

	täysin eri mieltä	melko eri mieltä	melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	en osaa sanoa
Kynnys ryhtyä yrittäjäksi madaltui suoritettuan ohjelman	☐	☐	☐	☐	☐
Ohjelma antoi realistisen kokemuksen yrittäjyydestä	☐	☐	☐	☐	☐
Ohjelma vastasi odotuksiani oppimiskokemuksena	☐	☐	☐	☐	☐
Eri alojen opiskelijoiden ryhmäyttäminen oli mielestäni hyvä asia	☐	☐	☐	☐	☐

Työnhaku ja työnsaanti

Tähdellä * merkityt kohdat ovat pakollisia.

10. Oletko työllistynyt ohjelman suorittamisen jälkeen ulkopuoliselle työnantajalle *

- kyllä
- ei

11. Jos olet työllistynyt ohjelman suorittamisen jälkeen ulkopuoliselle työnantajalle, oliko ohjelman suorittamisesta ts. kokemuksesta harjoitusyrittäjänä hyötyä työn saamisessa?

kyllä, millaista?

_____

 ei

12. Oletko saanut työpaikan ulkopuoliselta työnantajalta NY-yrityksen toiminnan kautta? *

 kyllä ei

13. Oletko perustanut yrityksen eri liikeidealla ohjelman jälkeen kuin mitä NY-yrityksesi liikeidea oli? *

 kyllä ei

Työelämätaidot

Tähdellä * merkityt kohdat ovat pakollisia.

Henkilökohtaiset taidot

14. Missä määrin opit seuraavia taitoja ja asioita kursilla? *

	en lain- kaan	vähän	jonkin verran	paljon	en osaa sanoa
Yhteistyötaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
Ongelmanratkaisukykyä	☐	☐	☐	☐	☐
Päätöksentekokykyä	☐	☐	☐	☐	☐
Henkilökohtaisten vahvuuksien löytämistä ja hyödyntämistä	☐	☐	☐	☐	☐
Vastuunkantokykyä	☐	☐	☐	☐	☐
Aloitteellisuutta	☐	☐	☐	☐	☐
Ajanhallintaa	☐	☐	☐	☐	☐
Vuorovaikutustaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
Suullisia viestintätaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
Kirjallisia viestintätaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
Kuuntelutaitoa	☐	☐	☐	☐	☐
Itseluottamusta	☐	☐	☐	☐	☐
Taitoa sopeutua uusiin tilanteisiin	☐	☐	☐	☐	☐
Itsensä ylittämistä	☐	☐	☐	☐	☐

Esiintymistaitoa

Liiketoimintataidot

15. Opin NY-vuoden aikana seuraavia liiketoimintataitoja *

en lainkaan vähän jonkin verran paljon en osaa sanoa

Päätöksenteko

Myynti

Yritystoiminta

Yritystoiminnan käynnistäminen

Rahoitus

Talous

Taloushallinto

Budjetointi ja kustannuslaskenta

Tiimitaidot

Johtaminen

Tiimityöskentelyn kehittäminen

Innovaatiotaidot

16. Missä määrin kehityit seuraavissa innovaatiotaidoissa? *

en lainkaan vähän jonkin verran paljon en osaa sanoa

Luovuus

Uskallus

Uusien yritysideoiden kehittäminen

17. Mitä muita taitoja ja asioita opit kurssilla?

---

18. Mitä kehitettävää ohjelmassa mielestäsi olisi? *

---

19. Minkä arvosanan annat ohjelmalle työelämätaitojen kehittäjänä? *

1 = huonoin, 5 = paras

1 2 3 4 5

Toimiala, jolla yritystoiminta jatkui NY-vuoden jälkeen.

